

Sreda, 13. april 2005.
Svedok Slaviša Dobričanin
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.08 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Sakson (Saxon).

TUŽILAC SAKSON: Želeo bih da obavestim Sud da je doktorka Ranta (Helena Ranta) još uvek ovde, sedi u galeriji za publiku i mogu da kažem da je ona promenila svoju avionsku kartu. Vratit će se u Finsku (Finland) uveče, tako da ukoliko Pretresno veće želi da ona bude ovde, ona može da bude ovde.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Ukoliko doktorka Ranta želi da ode, može da ode.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: TUŽILAC SAKSON

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Hvala, časni Sude. Dobro jutro, profesore Dobričanin.

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Dobro jutro, gospodine.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Juče smo gledali nešto od forenzičkih procedura koje su sprovedene nad leševima žrtava pronađenih u Račku (Recak). Želeo bih sada da pređemo na jedno drugo mesto u

Račku i to ono mesto koje obično zovemo "jaruga" ili "jarak". Izvinjavam se što sudskog poslužitelja nisam ranije zamolio da stavi naš poster. Professore Dobričanin, pogledajte, dakle, ovu fotografiju snimljenu iz vazduha i videćete da je jaruga na ovoj fotografiji označena lokacija zločina broj 5. Vidite li ovde broj 5 sa strelicama koje pokazuju nešto što izgleda kao put preko planine? Vidite li to?
SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Vidim.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: A sada vam želim da pokažem fotografiju leševa nađenih u toj jaruzi. Časni Sude, ja ću se danas opet mnogo da se koristim dokaznim predmetom 156, tabulator 12. To je celovit izveštaj komisije eksperata Evropske unije (European Union). Prva fotografija prikazuje opšti prikaz nekih od leševa u jaruzi. Uzmite, molim vas, sve tri fotografije kako ne biste stalno hodali. Ovo je fotografija broj 24. Dakle ovu fotografiju gledamo sada svi, kako bismo mogli da se orijentišemo. Ovo je, dakle, snimljeno sa jednog uzvišenja iznad jaruge i ovde vidimo nešto što izgleda kao gupa leševa koji leže u jaruzi. Vidimo da je tamo po ivicama jaruge izraslo neko grmlje. Vidite li to?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: A želeo bih sada da skrenem vašu pažnju na jedan konkretni leš. Molim sledeću fotografiju. To je, čini mi se, fotografija 25. Ako sada pogledate ovu fotografiju, na njoj ćete da vidite da su leševi označeni brojevima koje ste vi koristili tokom vaših obdukcija. Vidimo RA3, RA35 i tako dalje. Vidite li telo koje leži u donjem delu fotografije i koje je označeno sa RA24?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Vidim.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Dobro. Dok gledamo ove fotografije, vidimo da je iznad leša broj 24 leš 21 koji ima na sebi jaknu svetle boje. Vidite li to?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Vidim, da.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: I onda ako idemo prema gore i prema desno, vidimo i leŹ broj 3 koji, po svemu sudeći, takođe ima jaknu svetle boje. Vidite li to?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Vidim i to.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: U redu. Pogledajmo sada sledeću fotografiju. Ovo je drugaĉiji ugao. Kada bismo ovu fotografiju malo pomerili prema dole, da, da, prema dole, e onda sada vidite, profesore DobriĀanin, vidite da se negde pri vrhu ove fotografije, fotografije broj 27 iz izveŹtaja eksperata ponovo vidi oznaka RA24 na leŹu koji je neŹto viŹe gore. Vidite li to?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da, vidim.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: To je ĉovek koji se zove Fatmir Ljimini (Fatmir Limani). On je umro 15. januara 1999. godine. U dokaznom predmetu C1, stranica 11, to je izjava koju je doktorka Helena Ranta dala Pretresnom veću na zahtev samog Pretresnog veća. Ona objaŹnjava da su na zemlji odmah pored ovog leŹa pronađena dva kutnjaka na tom mestu i to na dubini otprilike tri do pet santimetara. Citiram: "Kod poloŹaja Źrtve Raĉak 24". Kraj citata. Isto tako pogledajte, molim vas i dodatak broj 3 celovitog izveŹtaja ekspertske komisije Evropske unije. Taj dodatak sadrŹi rezultate analize DNK i tu vidimo da piŹe da jedan konkretan kutnjak moŹe da se poveŹe sa DNK leŹa broj 24. Źelim sada da vam pokaŹem joŹ jednu fotografiju. Ovo je strana broj 20, dodatka broj 1 izveŹtaja eksperata, ERN0202330. Molim da se to stavi na grafoskop. Prema izveŹtaju tima forenziĉkih eksperata, na ovoj strani vidimo leŹeve koji su pronađeni na ovim poloŹajima u jaruzi. Tu vidimo, takođe, male plave kvadrate. Izgleda da se na monitorima ne vidi baŹ najbolje njihova boja, ali ovi mali plavi kvadrati oznaĉavaju mesta gde su pronađeni meci i fragmenti metaka kad je jaruga pregledana u novembru 1999. godine, a mali crveni kvadrati koje vidimo najviŹe izvan same jaruge, tamo gde smo videli grmlje na fotografiji, oznaĉavaju mesta gde su u novembru 1999. godine finski eksperti pronaŹli ĉaure. Profesore DobriĀanin, Źeleo bih da mi sad komentariŹete sledeće:

imajući u vidu sve informacije koje sam vam sada izneo, leš broj 24, Fatmir Ljimoni, deo metka i zub koji ima isti DNK kao i gospodin Ljimoni, a koji su pronađeni u tlu ispod gde je pronađen leš gospodina Ljimanija, možemo li da zaključimo, profesore, da je gospodin Ljimoni najverovatnije ustreljen na mestu gde je pronađen kako leži?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Gospodine, ja ću vam odgovoriti on što sam i juče vam rekao. Da smo 15. januara 1999. godine ušli u Račak i našli tela tamo gde su se nalazila, možda i na ovom mestu, ja ništa ne prejudiciram ... Mi smo našli gomile čaura duž i na onom prostoru oko rovova. Da smo uradili normalnu istragu, kao što se radi u svim zemljama sveta, pri čemu se blokira lice mesta, a postojale su mogućnosti, jer je bilo puno verifikatora i posmatrača, ja bih danas mogao da vam dam konkretan odgovor na konkretno pitanje. Sve ovo o čemu vi sada govorite ne može da se prihvati. Ja ne mogu da prihvatim kao apsolutno sigurno, jer na osnovu samo tela koja su ovde slikana, na osnovu obeleženih tela brojevima, što je apsolutno gotovo nemoguće, jer mi ne možemo da prepoznamo ta tela koja smo dobili za obdukciju i da ih uporedimo sa ovim slikama i da ih tačno obeležimo, to je veoma nezahvalan i veoma nesiguran posao. Ove gomile čaura, baš i ako se to ovde desilo, možda bi mogle da govore da je to zaista lice mesta. Da su sve povrede dobijene iz istog pravca, pa mi bismo našli sve povrede kod ovih tela iz istog praca, što apsolutno nije bio slučaj. Distribucija čaura govori o nečem drugom, nego što je zaista prava slika. Ti nalazi elemenata zuba, ako se ne nađe zubna pulpa, nema DNK analize. Zub može i da se postavi i da se namesti i sve to drugo može da se fingira. Ja sam čovek koji prihvata samo činjenice, a moje činjenice su apsolutno na strani onoga da je velika greška napravljena što nismo uradili na licu mesta istragu i da ... Ja postavljam pitanje: zašto nam nije dozvoljen pristup telima četiri dana ...

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Hvala. Mislim da ste to objasnili.

SUDIJA BONOMI: Ja bih želeo, ako je to ikako moguće, da mi odgovor na ovo pitanje bude od pomoći u mom poslu. Ja mislim da je

gospodin Sakson postavio pitanje na osnovu pretpostavke da su ove činjenice koje je on izneo tačne. Naravno, one možda i nisu tačne i vi ste i sami rekli da je tu možda nešto i namešteno. Međutim, jedna od kvalifikacija koju ste vi izneli u vašem odgovoru, jeste da ne postoji dovoljna količina materijala za analizu DNK. Time, čini se, vi sugerirate da je finski ekspertski tim tu nešto isfabrikovao. Da li vi to govorite? Jer ja sam se nadao da ćete vi na pitanje da odgovorite na osnovu pretpostavke da su sve iznete činjenice tačni nalazi. Pa ako jesu, šta se onda na osnovu toga može zaključiti?

SVEDOK DOBRIĀANIN: Časni sudijo Bonomi (Bonomy), ja ne mogu da zaključujem ništa na osnovu onoga što nisam sam video. Ja sam sudski lekar koji zna da rekonstruiše lice mesta po onome šta vidi na licu mesta, a ne samo na osnovu fotografija koje su veoma nejasne. I ja vas molim da me ne razumete pogrešno. Nikoga ja ovde ne devalviram. Ja veoma poštujem moje kolege iz Finske, ali ova slika koja ne može jednom profesoru sudske medicine da dozvoli da decidno odgovara na ovako postavljena pitanja. Jedino to. Ništa više. Inače, ako zub ima pulpu i rađen DNK, apsolutno je to ispravna metoda.

SUDIJA BONOMI: A zašto ste ovde rekli: ako nije bilo zubne pulpe, da se nije mogla izvršiti pravilna analiza? Zašto ste to rekli?

SVEDOK DOBRIĀANIN: Rekao sam zato što mora da postoji zubna pulpa u zubu. Ako je zub izbijen ili polomljen ili zdrobljen projektilom, gotovo da je nemoguće iz njega izvući dovoljnu količinu materijala da bi se uradila DNK analiza. Međutim, ja prihvatam ako su oni imali kompletan zub, da su apsolutno mogli da urade to. Ali to meni opet u sklopu onoga svega šta sam vam govorio, ništa ne znači. Ništa ne znači. Meni znači samo ono šta bih video na licu mesta, da sam tog dana, 15. januara ušao na mesto događaja. Svako pomeranje leša ima ... Ostavlja za sobom elemente na osnovu koga se to prepoznaje. Ja se ne sećam ovih belih jakni koje su ovde prikazane. Ovih belih jakni se zaista ne sećam da su bile na telima osoba koje su obdukovane u Račku.

SUDIJA KVON: Doktore Dobričanin, pre nego što ste spomenuli pulpu, rekli ste, citiram: "Da raspodela čaura pokazuje nešto sasvim različito u odnosu na ono kakva je bila stvarna slika". Kraj citata. Nisam to baš sasvim shvatio. Šta ste mislili time da kažete?

SVEDOK DOBRIČANIN: Ako je vidite .. Da pozadi ove slike, pozadi ovih tela nemamo nikakvu čauru. Vidimo da je pucano iz pravca, ako je ovo prava slika, molim vas veoma uslovno kažem. Prihvatam samo kao šemu koja je napravljena za nešto šta ja zaista ne mogu da prihvatim, nisam to video. Dakle da je pucano iz ovog pravca prema telima koja su tamo nađena ili su postavljena, znači da bi svi oni imali pravce kanala odavde prema tamo i onda bi na telima pravci kanala bili ili otpozadi put napred, zavisi od toga ko je kako okrenut ili od spreda put nazad. Ne bismo imali pravce kanala odozgo i ne bismo imali pravce kanala odozdo i ne bismo imali pravce kanala sa bočnih ili kosih strana. To je slika koja je ovde prikazana. Čaure nisu trag nečega drugog ako nisu nabacane namerno. Ne govorim ni to. I to je veoma nepouzvano, jer već su trag ispaljivanja iz automatskog ili poluautomatskog oružja.

SUDIJA KVON: Hvala. Gospodine Sekson, da budemo jasni: finski tim je nacrtao ovu skicu na osnovu fotografija snimljenih 15. i 16. januara. Da li sam u pravu?

TUŽILAC SAKSON: Da.

SUDIJA KVON: Hvala.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da razjasnimo nekoliko stvari. Prvo mi treba pomoć sudskog poslužitelja. Molim da se ovaj dijagram stavi na grafoskop. To je ponovo skica koju je napravio finski tim eksperata. To je strana 83 dodatka broj 2. Pogledajte ovu sliku. To je kompjuterska simulacija terena uzduž jaruge. Vidite li to?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da, vidim.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: U blizini ove jaruge ne vide se nikakvi rovovi, zar ne?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Meni ova jaruga liči na neku vrstu rova. Pravo da vam kažem, ne vidim. Ako mislite na onaj uzak iskopani rov, nema ga. Ali ovo je veoma dobro ...

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Dobro. Ranije sam se možda pogrešno izrazio, pa bih sada želeo za potrebe zapisnika da razjasnim stvari. Želim da vam pokažem, u stvari, fotografiju jednog komada odeće. To je prvi komad odeće skinut sa leša broj 3 koji smo ranije videli na fotografiji snimljenoj u jaruzi. Možda sam se pogrešno izrazio kad sam govorio o beloj jakni. Možda se radi jednostavno o puloveru bele boje ili neke svetle boje. To je, dakle, prvi komad odeće koji je skinut sa laše kada je na lešu izvršena obdukcija, prema navodu finskog izveštaja. Ne znam da li imate neki komentar o ovome, profesore Dobričanin?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: To je siva boja, ali moguće je da je malo više osvetljena, ali ona na gornjoj fotografiji je nešto tamnija nego dole. To nije ona boja koja je prikazana na prethodnim fotografijama i oprostite, samo da dodam, kad sam rekao da u našem zbirnom izveštaju stoji da je većina tela bila obučena u tamna ... u tamnu odeću, ali nismo rekli svi.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da, znam to profesore Dobričanin. O tome ćemo malo kasnije da govorimo, ali želeo bih sada da pređemo na razmatranje jedne druge osobe koja je izgubila život u Račku. Molim vas da mi pokažete te fotografije na trenutak. Molim da se ova fotografija iz finskog izveštaja stavi na grafoskop. Profesore, vidite li ovu fotografiju?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Vidim.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Vidite da u levom delu fotografije se nalazi telo koje nosi oznaku "Račak 33"? Vidi se samo deo tela. Profesore da li ste rekli da? Da li vidite to telo?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da, to je u gornjem levom uglu.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da. To je čovek po imenu Raif Saljihu (Raif Salihu), koji se na žalost, na oba spiska nalazio pod imenom Raif Jašari (Raif Jashari) i na spisku Tužilaštva i na spisku sudije Marinković. Doktorka Ranta u dokaznom predmetu C1 na strani 11 objašnjava Pretresnom veću da ispitivanje metka izvađenog iz ovog tela tokom obdukcije i takođe ispitivanje metaka koji su u novembru 1999. godine sakupljeni iz jaruge, da su ti meci ispaljeni iz istog oružja. Radi se o mecima koji su pronađeni u zemlji, na mestu gde su se nalazila ta tela, kao što sam vam pokazao na prethodnoj fotografiji. Da li vi možete da date bilo kakav komentar koji bi ukazao na to da je, u stvari, gospodin Raif Salihu zaista i upucan tamo na mestu gde je pronađen kako leži, pod pretpostavkom da je sve ono šta sam vam ja rekao do sada tačno i istinito?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Prvo da vam kažem da na osnovu ove slike, posebno ovog tela, niko nije imao prava da ga obeleži brojem RA33, jer se to toliko nejasno vidi, da je nemoguće rekonstruisati na osnovu onoga šta smo imali na obdukcionom stolu i ove slike, da se radi o istim telima. Drugo, finski tim, posebno gospođa Helena Ranta se žalila da nije mogla da dobije ni jedan jedini projektil ili bilo koji drugi materijala da ponese u Finsku, zato što je to bio predmet sudske, upravo kriminalističko-tehničkog veštačenja od strane naše tehnike. Ne mislim od moje tehnike, nego od strane tehnike pokrajinskog SUP-a. Prema tome, taj projektil koji je uzet za upoređivanje, ja ne znam ko ga je imao, kako ga je uzeo i kako ga je odneo. To je bilo apsolutno nemoguće. Prema tome, ako neko nije mogao da odnese projektil, pa da ga uporedi ...

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Profesore Dobričaninu, izvinite što vas prekidam. Ja sam na kraju svog pitanja rekao: pod pretpostavkom da je sve šta sam vam rekao tačno. Dakle položaj tela, položaj metaka, odnosno delova metaka i mesto metka u telu tokom obdukcije. Dakle pod pretpostavkom da je sve to tačno, da li možemo da

zaključimo da je na tu osobu pucano tamo na mestu gde je ležala? Dakle govorim o Raifu Salihuu.

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Gospodine, ja osporavam uopšte ovu fotografiju, jer ja ne mogu aproksimativno i napamet da vam odgovorim na pitanja, ako nemam jasne fakte pred sobom. Da li je to on? Da li je zaista to taj projektil? Ako imamo dva projektila koja smo izvadili iz tela i našli drugi projektil na drugom mestu, pa uporedimo ...

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Profesore DobriĀanin ...

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Pustite me da odgovorim.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Profesore, molim vas nastavite.

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Ako se ta dva projektila, ispaljena iz istog oružja ili projektil izvađen iz tela pa se ispucava projektil naknadno iz drugog oružja, iz istovetnog i stavi se na komparativni mikroskop, svakako da možemo apsolutno sigurno da utvrdimo da se radi o projektilima ispaljenim iz istog oružja. Ali to je sve aproksimativno u ovom slučaju. Nema tu nikakvih praktičnih dokaza da ova tela nisu pomerana i da s ovim telima nije manipulisano, što mi sumnju daje samo to što je nama zabranjen pristup. Praktično onemogućen pristup da vidimo ta tela. Da smo ih videli, mi bismo sada pričali sasvim drugu priĀu. Možda u korist vašu ili u korist onoga šta ja govorim. Vi mene možete da pitate o onome šta sam našao tamo ...

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Profesore, profesore, pre svega, vi praktično tražite dokaze o tome da tela nisu pomerena. Vi tražite da se dokaže nešto šta je negativno. Drugo, mi vam pokazujemo mesta tela tako kako su viđena 16. januara. Razgovarali smo o nalazima obdukcije, razgovarali smo o analizama DNK, razgovarali smo o tome kako su meci pronađeni u zemlji ispod mesta gde su tela nađena 16. januara. Kako možete da kažete da nemate nikakve praktične informacije na osnovu kojih biste mogli da iznesete određeno mišljenje?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Gospodine, kako možete vi da tvrdite da tela nisu pomerana kada nismo mi prisustvovali na licu mesta i ko je taj koji je u ime istražnog sudije Okružnog suda u Prištini (Prishtine) vršio svoju istragu i ko je to snimao bez našeg prisustva. Dozvolite, to je kršenje prava i svega onoga šta je u vezi sa tim. Znači sakriveno je nešto što je bilo nužno da se vidi.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Za zapisnik. Kada kažete "oni su hteli nešto da sakriju", o kome se radi? Ko su ti "oni"?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Radi se o ljudima koji su bili prisutni u Račku 15., 16. i 17. januara 1999. godine. Radi se o ljudima koji su nama zabranili pristup i to zabrana je bila, pre svega, pretnje gospodina Džona Drevenkijeviča (Karol John Drewienkiewicz) i pucnjava na koju smo tri puta nailazili.

SUDIJA ROBINSON: Profesore, ako pretpostavimo da tela nisu pomerana, ako bi se od vas zatražilo da nešto tako pretpostavite, da li biste onda, polazeći od te pretpostavke, mogli da odgovorite na pitanje gospodina Seksona?

SVEDOK DOBRIČANIN: Časni sudijo, ni na osnovu takve pretpostavke ja ne bih mogao da dam bilo kakav odgovor. Ja sam čovek koji se bavi čistom faktografijom i ničim više.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Govoreći o činjenicama, profesore Dobričanin, da li vidite telo na fotografiji RA21? Na ovoj fotografiji na telu se nalazi neka jakna koja izgleda kao da je bele boje. Da li vidite to?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Molim poslužitelja da mi pomognete. Pre svega, molim da se na grafoskop stavi fotografija. Na početku vršena je obdukcije na telu RA91, dakle kada je uklonjen prvi deo odeće, ERN broj je 01089663, molim, dakle, da se to stavi na grafoskop, a onda nakon toga fotografija 28. To je fotografija iz izveštaja

Evropske unije. Profesore Dobričaninu, vidite li ovu fotografiju koja se nalazi pred vama? Da li možemo da se složimo da se radi o beloj jakni?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Ne radi se o beloj jakni.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Kako biste vi opisali ovaj komad odeće koji se vidi na ovoj fotografiji?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Siva, siva boja. Molim vas, digitalna fotografija je čudna ... Malopre je bila bela, sada je siva. To je ...

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: U redu. Molim poslužitelja da sada stavi sledeću fotografiju. Na ovoj fotografiji vidimo ista tela kako leže u jaruzi. Gore, pri vrhu fotografije vidimo telo obeleženo brojem "Račak 21". Međutim, malo niže ... Hteo bih da vam pokažem nešto drugo. Da li vidite telo koje nosi oznaku "Račak 32", telo koje je okrenuto na bok. Molim vas pogledajte obuću koja se nalazi na telu "Račak 32". Da li to liči na neke crvene čizme ili crvene čarape? Da li vidite to?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: To su najverovatnije crvene čizme sa debelim đonovima. Gospodine, pogledajte levo, odmah sledeće telo sa vojničkim čizmama, broj 7027F, na istoj fotografiji.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Hteo bih da vam pokažem još jednu fotografiju. Ovo je fotografija koja je načinjena tokom obdukcije tela koje nosi oznaku "Račak 32". To su čizme ili kako god želite da opišete ovu obuću. Profesore Dobričanin, da li možemo da se složimo da se radi o čizmama crvene boje?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Otprilike tako nešto. Tamno crvena, bar prema ovoj slici.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Vi ste ranije, tokom svedočenja rekli da činjenica da su neke osobe koje su umrle u Račku bile obučene u tamnu odeću, da je to indikator da se redilo o pripadnicima jedne naoružane grupe. Da li se sećate tog dela vašeg svedočenja?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Sećam se.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Ja sam vam upravo pokazao fotografije koje pokazuju da su barem neki od ljudi koji su umrli tog dana u Račku imali na sebi odeću svetle boje, a kod osobe pod brojem "Račak 32", ta osoba je imala odeću, odnosno obuću jarkih boja. Dakle, sledeći vašu logiku, profesore Dobričanin, da li možemo da zaključimo da osobe koje su na sebi imale odeću svetle boje ili odeću jarkih boja, da su to bili civili?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Ne. Vi niste, moguće, dobro propratili ono šta sam ja govorio. Ja sam rekao da je velika većina, a to se vidi i na ovim fotografijama, mada vi niste hteli to da komentarišete ili niste komentarisati iz ne znam kog razloga, da je većina bila obučena u tamnu odeću, da su mnogi od njih imali na nogama istovetnu obuću. To su bile čizme sa rajsferšlusom sa oznakom OZEL ili EZEL, a da je bilo ljudi koji su imali druge civilne delove odeće. Sva odeća na telima iz Račka je bila, gotovo sva odeća je bila civilna, ali je pretežno bila tamne boje i gornji delovi i gornji delovi te odeće. Svakako da je među njima bilo ljudi koji nisu imali čizme ili je bilo ljudi koji nisu imali da obuku od kuće debelu jaknu crne boje ili nešto tamno. Oblačili su ono šta su imali. Ali velika većina je imala odeću ove boje o kojoj sam ja govorio. Ovo vi izvlačite jedan primer iz svih ostalih primera gde ne nalazimo ovakve čizme. Ovo su tople zimske čizme, izuzetno dobre. I ja sam nosio nešto što zovemo tamo "šošone". Nosio sam ih po velikom snegu i hladnom vremenu kad sam išao na teren.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Profesore Dobričaninu, ja vam predočavam pojedinačne primere, jer nemam dovoljno vremena kako bismo pregledali sve u vezi sa svakim telom iz Račka. Ali ako onako kako ste vi svedočili prošle nedelje, ako tamnu odeću nosi osoba koja pripada nekoj oružanoj grupi koja treba da provede dosta vremena u planinama, zar ne možemo onda da zaljučimo da osoba koja ima na sebi svetlu odeću ili odeću jarkih boja, nije pripadnik

takve neke grupe, jer bilo bi veoma opasno po tu osobu da nosi takvu vrstu odeće?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Ne. Nosili su ono šta su imali. Težnja je bila da nose crno ili tamno teget. Bilo je i onih koji su bili u letnjem periodu u trenerkama, pa su bili borci UĀK-a (OVK, Ushtria Clirimtare e Kosoves), a ako nisu imali već to, oblačili su ono šta su imali. Oni su se svi među sobom poznavali, pa nije bilo potrebe da se baš obeležavaju po bojama, ali su oni tom bojom obeležavali svoju pripadnost. Oni koji su mogli. Oni koji nisu imali, nosili su to šta su imali. Međutim, ja sam na prethodnim fotografijama video da ima ljudi koji imaju potpuno crne pantalone, farmerice, a na slici se vidi da je deo farmerica beo, a deo je tamne boje. Tako da su to odbojci verovatno ili neki problemi sa fotografisanjem.

SUDIJA ROBINSON: Profesore, postavio bih vam jedno pitanje. Rekli ste da su neki imali čizme sa rajsferslusom koje su nosile oznaku OZEL. Da li postoji nešto bitno, značajno u vezi sa tom markom OZEL?

SVEDOK DOBRIĀANIN: Gospodine, časni sudijo Robinson (Robinson), to znači samo da su dobili od nekoga više pari takve obuće, jer nisu možda nabavili vojničke čizme. Ali ima, ako ste zagledali jednu sliku, jedan na slici ima i vojničke čizme. OZEL, ja ne znam, to je verovatno iz Turske (Turkey) obuća. Oni su dobijali i pomoć humanitarnu i kontigente razliĀitih roba i među njima se nalazila i ova. Ja nisam tvrdio da su to vojničke cipele, ali da su sa istog mesta nabavljene, to je činjenica. Bilo je među njima i ljudi koji su imali vojničke cipele, ali je bitno bilo da su ti ljudi obučeni onako kako su najbolje mogli da se obuku u tom periodu vremenskom, sa višeslojnom odećom i obućom, toplom, naravno i da su ti ljudi pokušavali tim svojim delovima odeće ... Uglavnom ogroman broj njih, da ima tamnu odeću da bi se znala otprilike njihova pripadnost, jer to je bila oznaka teritorijalaca i njihove policije ili seoskih straža, ja ne znam kako bih ih već nazvao.

SUDIJA ROBINSON: Otprilike koliko je tela imalo na sebi tamnu odeću?

SVEDOK DOBRIĀANIN: Ne mogu, sudijo, da se setim taĀno.

SUDIJA ROBINSON: Ali vi ste rekli da se radilo o većini, zar ne?

SVEDOK DOBRIĀANIN: Da.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Sakson, moĀete da nastavite.

TUĀILAC SAKSON – PITANJE: Krenuću dalje, Āasni sude. Postaviću vam joĀ nekoliko pitanja u vezi sa analizom baruta. Vi ste juĀe tokom svedoĀenja objasnili da kada su tela doneta u mrtvaĀnicu u PriĀtinu, dakle kada su tamo ostavljena, da u jednom trenutku nakon toga je prvo uraĀena analiza baruta na ŀakama, a da je nakon toga uraĀena analiza otisaka prstiju. Da li se seĀate?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da, seĀam se.

TUĀILAC SAKSON – PITANJE: A nauĀni razlog za vrĀenje barutne analize prvo je taj, ŀto da je prvo uĀinjena analiza otisaka, to bi moglo da dovede do kontaminacije uzoraka, zar ne?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da.

TUĀILAC SAKSON – PITANJE: Postoje neke stvari koje bi mogle da se urade kako bi se zaĀitile ruke na kojima mora da se izvrĀi analiza barutnih ostataka. Jedna od opcija je, na primer, da se ruke zaĀтите tako ŀto Āe na njih da se stave papirnate kese, zar ne? Ja znam da to nije uĀinjeno u ovom sluĀaju, ali ŀeleo bih samo da mi ovo potvrdite.

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da, nismo to uradili.

TUĀILAC SAKSON – PITANJE: Drugi naĀin da se zaĀtiti validnost tih nauĀnih testova, jeste da se ti testovo urade ŀto je pre moguĀe, na primer u narednih nekoliko sati nakon ŀto je navodno upotrebљeno

neko oruŹje. Da li je to taĉno?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: I kao Źto ste nam vi objasnili, u ovom sluĉaju, s obzirom na okolnosti, analiza baruta je naĉinjena tek nekoliko dana nakon dogaĉaja u Raĉku, zar ne?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da, ali ne naŹom krivicom, veĉ krivicom onih koji nam nisu dali da uĉemo u Raĉak.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: U redu. Hteo bih sada da vam pokaŹem nekoliko naredbi. Radi se o dve naredbe koje je izdala sudija Marinkoviĉ 19. januara 1999. godine. Trebalo bi da imamo dve naredbe. MoŹemo da se koristimo engleskom verzijom. Molim da se ovaj dokument stavi na grafoskop. Radi se o naredbi od 19. januara. Profesore mislim da imate i srpsku verziju. Imamo englesku verziju, imamo i srpsku verziju. Da li vidite?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Srpsku verziju imam pred sobom, a na ekranu je engleska verzija.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: U redu. Ovo je naredba Danice Marinkoviĉ, a u vezi sa obdukcijom pronaĉenih 40 leŹeva u dŹamiji sela Raĉak. Ne navodi se izriĉito kome se izdaje ova naredba. U stvari, navodi se, jer tu stoji pri dnu: "dostaviti kriminalistiĉkoj tehnici SUP-a PriŹtina". Dakle, njima se nalaŹe da uzmu folijske rukavice od svakog leŹa pojedinaĉno, a takoĉe i da izvrŹe daktiloskopiju. Da li vidite to profesore?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da. Vidim.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: Test sa folijskom rukavicom, to je, u stvari, test na barut ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine MiloŹeviĉu, izvolite.

OPTUŹENI MILOŹEVIĀ: Samo da bismo bili korektni prema svedoku. Gospodin Sakson kaŹe da ovde vidi: dostaviti kriminalistiĉkoj tehnici

SUP-a Priština, to je tačno, a ispod toga piše i Institutu sudske medicine Priština. Znači i jedno i drugo, ako već citira kome je dostavljeno. Mora da citira sve, a ne samo pola, da bi svedok obratio pažnju na to šta ga pita.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Dakle to su ova tri slova ISM Priština. Hvala vam, gospodine Miloševiću.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li možemo da zaključimo da se spominjanje folijske rukavice odnosi na barutnu analizu prilikom koje se koristi određena folija? Da li to možemo da zaključimo?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: To su folijske rukavice koje su zamenile prethodni način uzimanja uzoraka putem parafina istopljenog i obložena gaza parafinom. Znači rukavice koje imaju na sebi crtež, šemu, sa svakim prstom sa nadlane strane i sa svakim prstom sa dlanene strane, da bi se znalo tačno gde su se nalepile ili gde su se nalazile čestice koje u sebi sadrže nitrata. To su lepljive folije. To se sada, gde god se koriste difenilamin (diphenylamine) i ova analiza, isključivo se koriste folije. Parafin je potpuno izbačen.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: U redu. Dakle to je test u skladu sa ovom naredbom, odnosno taj bi test, u skladu sa ovom naredbom, bio izvršen na telima iz Račka. Odgovorite sa da ili ne, molim vas?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON: Hteo bih sada da prikažem jedan video snimak, ali pre nego što počnemo sa snimkom trebao bih nešto da objasnim. Poslednjih nekoliko večeri ja sam pregledao snimke koji se nalaze u posedu kancelarije Tužilaštva, kako bih utvrdio da li Tužilaštvo poseduje neki video materijal na kom bi se mogla videti barutna analiza koja je izvršena na ovim leševima, a sinoć, negde oko 18.00, sam pronašao jedan video snimak koji bih hteo da prikažem ovom svedoku. Kvalitet fotografije je dosta taman, kvalitet zvuka je daleko od perfektnog, ali profesore Dobričanin, svejedno bih to hteo da vam pokažem, budući da ćete vi možda moći da nam objasnite šta se, u

stvari, dešava na snimku. Možda nećete moći, ali ja bih svejedno hteo da vam pokažem par minuta ovog snimka, pa da vi pokušate da nam kažete o čemu se radi.

(Video snimak)

TUŽILAC SAKSON: Molim da se pusti zvuk. Vidimo tela na podu u mrtvačnici. Evo vidimo telo broj 17, desno pored telo broj 16. Čuje se neki zvuk. Telo broj 17 ponovo. Telo broj 20. Molim da se snimak zaustavi.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Profesore Dobričaninu, na osnovu ovoga šta ste čuli i videli, da li možete da nam kažete o kojoj proceduri se radilo ovde sad što smo videli na video snimku?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Ne mogu ništa da vam kažem. Ovo je toliko nejasno i zvuk i ... Ima i engleskih reći, ima, čini mi se i albanskih. Samo sam čuo jasno na jednom mestu da je rečeno "uzmi druge rukavice", da ne bi eventualno došlo do zagađenja drugog tela sa materijalom koji je pri pregledu jednog od njih izvršen. Inače zaista ne znam o čemu se radi. Ono šta sam primetio, to je ono šta stalno tvrdim: svi ovi leševi su bili u crnim odećama koje ste sada prikazali.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Dobro. Videli smo takođe da su leševi ležali na podu. U stvari, vratimo se korak unazad. Ja sam na čuo jedan zvuk koji bih mogao da se opiše, recimo kao gužvanje papira ili uklanjanje lepljive trake ili tako nešto. Jeste li vi čuli nešto slično i možete li da komentarišete šta bi to moglo da bude?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: To nisam čuo. Ovo je ... Toliko mnogo zvukova da ne može da se diferencira.

SUDIJA KVON: Doktore, jeste li vi tamo bili 20. januara? Čini mi se da sam možda čuo vaš glas.

SVEDOK DOBRIČANIN: Ne ja nisam bio u obdukcionalnoj ... Dole u mrtvačnici. Ja sam bio stalno u sali za obdukcije. Niste mogli da čujete. Ja bih ga prepoznao.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Profesore Dobričaninu, leševi su ležali na podu. Na podu se mogu videti i mrlje krvi. Da li je moguće da su ruke žrtava mogle da budu kontaminirane u kontaktu sa podom?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Ne sigurno. Ne, nisu oni bili baš tako zbijeni. Drugo, preko istekle krvi ne mogu ruke da se kontaminiraju barutnim česticama ili nitratima.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li su ruke mogle da budu kontaminirane drugim stvarima na podu?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: A zašto ne?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Zato što na tom podu nije bilo nikakvih drugih stvari i pod je obrisan. Svakog dana se uveče pod opere vodom i to pod šmrkom i leševi su uneti u čistu prostoriju.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: U redu. Profesore Dobričanin, da li vam je poznato da su leševi najmanje 24 osobe koje su ubijene u Račku, da su sa tih tela skinuti otisci prstiju dok su se nalazila u džamiji 18. januara?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: To mi nije poznato. To ja nisam video u džamiji.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Moram da vam pokažem jedan dokument i molim da se to uvrsti u spis. Ovo imamo i na engleskom i na BHS-u tako da vi možete da čitate verziju na BHS-u. To je takođe dokument koji sam pronašao sinoć uz pomoć nekih od mojih kolega. Na prvoj stranici nalazi se krivični broj A/VI-025, prilog 2, tačka 13, daktiloskopska identifikacija otisaka papilarnih linija sa 24 smrtno stradala lica u selu Račak i datirano je 21. januara 1999. godine. I dok čekamo gospođicu Diklić, molim da podelimo i podsetnik. Da, u redu.

SUDIJA KVON: Āini mi se da grafoskop ne radi. A, radi

SVEDOK DOBRIĀANIN: Izvinjavam se, ali moram da vas ispravim: 29. januar 1999. godine, a ne 21.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: Hvala na ispravci. Okrenimo sada prvu stranu. Na prvoj strani pri vrhu stoji 269/99, Republika Srbija, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Sekretarijat u Prištini. Naslov je "Daktiloskopska identifikacija otiska papilarnih linija" i u dokumentu se kaŹe da je: "Dana 18. januara 1999. godine kriminalistiĉki tehniĉar BoŹaniĉ Saša ...

SUDIJA KVON: Imate li to na engleskom, gospodine Sakson?

TUŹILAC SAKSON: Pa da. Trebali biste i vi to da imate na engleskom.

SUDIJA KVON: Mi smo sada dobili samo ovu jednu stranicu.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: Izvinjavam se. Izvinjavam se zbog moje zabune. Molim da se taj dokument stavi na grafoskop. Dakle na naslovnoj stranici vidimo broj spisa i naslov "Daktiloskopska identifikacija otiska papilarnih linija 24 lica" i zatim na sleeĉoj stranici vidimo da to dolazi iz kriminalistiĉkog odseka Sekretarijata u Prištini, da je datirano 29. januara 1999. godine, "Daktiloskopska identifikacija otiska papilarnih linija" i zatim se kaŹe: "Dana 18. januara 1999. godine kriminalistiĉki tehniĉar BoŹaniĉ Saša je, vršeĉi kriminalistiĉko-tehniĉki pregled mesta dogaĹaja, povodom pronaĹenih ... LeŹeva, fiksirao tragove papilarnih linija i uporedio sa liĉnom kartom, odnosno otiske prstiju sa liĉnom kartom koja glasi na ime Hajrizi Mufalj (Hajrizi Mufal)". Vidite li to?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: Āasni Sude, za vaŹu informaciju ja ovde imam sva ostala 23 dokumenta koje se odnose na ostala 23

doneta leša. Oni su potpuno isti. Imamo razliku u nekom zarezu ili tački, međutim želio bih da sada efikasnije iskoristimo vreme, tako što ćemo da se bavimo samo jednim takvim dokumentom. A ovaj podsetnik koji sam vam predao, sadrži popis imena leševa sa kojih su otisci prstiju uzeti 18. januara 1999. godine, u džamiji, zatim broj autopsije i ovaj rukom upisani broj koji možete da vidite u gornjem desnom uglu A/VI-25/20. Profesore Dobričanin, ovaj izveštaj čini se da kaže da su otisci prstiju uzeti sa 24 žrtve, dva ili tri dana pre nego što je izvršena analiza ostataka barutnih čestica, zar ne?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Nisam vas razumeo. Oprostite, ponovite mi pitanje? Gledao sam ovo ovde ...

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Svakako. Pogledajte ovaj dokument, to je izveštaj o daktiloskopskoj identifikaciji 24 osobe ubijene u Račku, 24 osobe navedene u ovoj optužnici. Prema ovom izveštaju stoji da je analiza, odnosno uzimanje otisaka prstiju izvršeno u džamiji u Račku 18. januara 1999. godine. Prema tome, iz toga proizlazi da su na 24 žrtve otisci prstiju uzeti pre nego što je izvršena analiza barutnih čestica, zar ne?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Ne. Niste dobro ili nije dobro prevedeno ili niste dobro razumeli. Ovaj prvi pasus gde piše: "Dana 18. januara 1999. godine kriminalistički tehničar" i tako dalje "pronađenih" daje svoj nalaz i kaže: "Na osnovu utvrđenih principa daktiloskopske ...

prevodioci: Samo malo sporije, zbog prevodilaca. Hvala.

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: "Na osnovu utvrđenih principa daktiloskopske identifikacije o najmanje 12 identičnih anatomskih obeležaja karakteristika, utvrđeno je da su navedeni tragovi papilarnih linija identičan sa otiskom desnog kažiprsta Harizi Mefalj ili Mufalja, rođenog" i tako dalje "daktiloskopiranog 20. januara 1999. godine na Institutu za sudsku medicinu u Prištini, NN leš pod rednim brojem RA 03". Nije rađen u džamiji 18. januara, nego se navodi da su tela nađena u džamiji tog dana, a dak-

tiloskopiranje izvršeno 20. januara 1999. godine na Institutu za sudsku medicinu.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: Profesore DobriĀanin, ako je to napravljeno 18. januara, to je vršeno u okviru uzimanja otisaka prstiju, mislim tu na fiksiranje papilarnih linija.

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: To nije rađeno 18. januara, već 20. januara i nije rađeno u džamiji, već na Institutu za sudsku medicinu u Prištini. Pogledajte zadnji pasus gde piše "nalaz". Pogledajte tu šta piše. Ovo se odnosilo ...

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: Profesore DobriĀanin, mogu li da vas prekinem? Profesore DobriĀanin, pogledajte preambulu, gornji paragraf koji počinje "dana 18. januara kriminalistiĀki tehniĀar BoŹaniĀ Saša" i onda nešto niŹe "fiksirao je tragove papilarnih linija upoređanjem otisaka kaŹiprsta" i tako dalje, i tako dalje. To znaĀi da je urađeno nešto na ruci tog Āoveka 18. januara, zar ne?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Ja sam bio u džamiji u RaĀku i niko nije radio daktiloskopiranje pod onim uslovima kada su poĀeli da pucaju minobacaĀima. Sigurno je ovo šta vam kaŹem. Svi tragove papilarnih linija za daktiloskopiranje i sve barutne analize, svi uzorci su uzeti na Institutu za sudsku medicinu u Prištini. Pre toga ništa nije rađeno što se tiĀe kriminalistiĀko-tehniĀkog istraŹivanja, osim napravljenih fotografija u džamiji u selu RaĀak.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: Zašto je onda Saša BoŹaniĀ u ovom izveštaju napisao da je taj posao obavio 18. januara? Zašto je onda on to sve napravio?

SUDIJA ROBINSON: Da li moŹda postoje dve faze u postupku, gospodine Sakson? U stvari, moram vas da pitam, profesore.

SVEDOK DOBRIĀANIN: Ne. Gospodine, ovo je samo verovatno greška u preambuli. On se poziva na događaje ... Na datum kad smo preuzeli leŹeve, a potpuno jasno govori kada je rađeno uzimanje

svih ovih otisaka i to je bilo 20. januara 1999. godine, a tu piše da je to urađeno na Institutu za sudsku medicinu u Prištini. Ja vam tvrdim, časni sudijo Robinson, da ništa u džamiji u Račku nije rađeno, jer za to nisu postojali nikakvi uslovi, niti je tu moglo bilo šta da se radi. To nije ni mesto gde se vrši uzimanje uzoraka za daktiloskopiranje. Ovo je jedino tačno. Ovaj nalaz koji je napisan i koji je jasno određen kada je rađen i gde je rađeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mogu da vam pomognem. Ovo šta ovde imate u srpskom originalu je formular, dakle nije Božanić napisao "fiksirao je tragove papilarnih linija", već to stoji unapred na formularu za daktiloskopsku identifikaciju otisaka papilarnih linija. I on popunjava prazne rubrike u tom formularu. A dole u nalazu stoji ovo šta kaže profesor, kad je daktiloskopirano, kad je daktiloskopirano. A 18. se odnosi na dan kad je nađeno u džamiji. Ovo je formular, dakle. Ne izveštaj koji je on tada napisao, nego samo popunjava prazna mesta u formularu. To kad gledate original, vrlo ćete lako ustanoviti šta je bilo na samom formularu, već unapred napravljenom, a šta on popunjava. Ono šta je on popunio se potpuno slaže s onim šta je profesor govorio. A formular kakav je napravljen, to je potpuno nevažna stvar.

SVEDOK DOBRIČANIN: Časne sudije, mogu li još samo nešto da vam kažem i da vas uputim na jedan deo iz ovoga. Je li dozvoljavate?

SUDIJA ROBINSON: Da, izvolite.

SVEDOK DOBRIČANIN: Na poslednjoj stranici gde se nalaze otisci prstiju, evo pogledajte ovde kod mene. To je ova strana ovde. Piše porodično i rođeno ime i ostali podaci i na kraju piše "datum regis-

tracije: 20. januar 1999. godine". To jasno govori da je tog dana ... Da su tog dana uzeti otisci prstiju sa ove osobe.

SUDIJA ROBINSON: A zašto je onda u formular unet 18. januar? Pri vrhu dokumenta stoji 18. januar 1999. godine. Zašto?

SVEDOK DOBRIĀANIN: To je obrazac i kaŃe da je dana 18. januara i tako dalje. Pogrešno je napisao. Verovatno da je greška. Kad popunjavaju ne gledaju sve rubrike, nego mehaniĀki to popune i onda ... O izvinite, i onda to tako biva.

SUDIJA BONOMI: Međutim, na dva prazna mesta koja se popunjavaju stoje dva razliĀita datuma. MoŃete li da nam objasnite zašto i kako je tu unet datum 18. januar?

SVEDOK DOBRIĀANIN: To je datum kada su tela preuzeta iz džamije. On je taj datum napisao, jer smo mi tada prvi put došli u kontakt sa telima i obiĀava se, on nije mogao da kaŃe da su to tela iz RaĀka od dana 15. januara, jer mi nikad to ne beleŃimo kad se daje kriminalistiĀko-tehniĀkim sluŃbenicima da to odrade, ali jasno je napisao da je uradio tehniĀki deo posla 20. januara 1999. godine na Institutu za sudsku medicinu u Prištini. O tome govori i ovaj otisak prstiju na zadnjoj stranici ovog izveštaja, gde je takođe datum 20. januar 1999. godine. Rukom je napisano, dosta sitno u rubrici "datum registracije".

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Sakson.

TUŃILAC SAKSON: Āasni sude, sledeći dokument, u stvari dva dokumenta koja Ńelim da pokaŃem su sledeći: jedan od njih je zahtev za pomoć koji je TuŃilaštvo uputilo Republici Srbiji 2002. godine u maju, a drugi dokument je odgovor koji je Vlada Republike Srbije uputila u leto 2002. godine. Zaustaviću se na trenutak.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Sakson, sudija Kvon me podseća da se ovde bavimo dokaznim predmetima pojedinačno. Prema tome, oni dokazni predmeti koji se mogu uvrstiti koji nisu kontraverzni, njih sada treba da uvrstimo.

TUŽILAC SAKSON: Ja nudim na uvrštenje dokumente koje sam upravo predao Pretresnom veću, koji se odnose na analizu otisaka prstiju. A sada ćemo ukratko da prodiskutujemo još ova dva dokumenta.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da je dokumenata bilo i pre toga, pa je onda bolje da to rešimo kasnije.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Kratko rečeno, zahtev za pomoć iz maja 2002. godine sadržavao je pitanja upućena Vladi Srbije u vezi sa analizom barutnih čestica obavljenim na leševima u Račku. Molim da se to stavi na grafoskop. Malo prema gore, molim. Još malo. Sledeću stranu, molim. Sledeću stranu. Ovde vidimo nekoliko pitanja. U stvari, dva nas zanimaju. Prvo, ako je test bio pozitivan, kakvi su daljnji testovi urađeni na toj osobi? I sledeće pitanje: kakvi su testovi sprovedeni da se utvrdi izvor kontaminacije? Drigim rečima, izvor pronađenih nitrata. U stvari, ovo je odgovor koji smo dobili i sad ćemo da pogledamo šta Vlada Srbije kaže u odgovoru. I tu se kaže: "U konkretnim okolnostima u Račku, nije bilo uslova da se proverii koji je izvor kontaminacije za one osobe za koje je test bio pozitivan. Drugim rečima, nije bilo realnih uslova da se pokuša utvrditi izvor kontaminacije". Profesore Dobričanin, da li smatrate da je ovo istinita izjava?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Jeste istinita izjava.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Molim da se ova dva dokumenta uvrste u spis, časni Sude, kad to bude odgovarajuće. A sada da se vratimo još nakratko na pitanje boje odeće. Sećate se da smo o tome želeli da govorimo. Vi ste rekli da su nosili sve ono šta su imali. Mislim da ste to rekli odgovarajući na pitanje sudije Robinsona. Šta bi tada nosili ljudi koji nisu bili pripadnici OVK, niti seoske straže?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Nisu svi ljudi u selu ...

Verovatno nisu svi bili uniformisani. Svi znate da postoji razliĉita odeća, ali ovi su težili da imaju tu crnu boju koja je pokazivala pripadnost straži u selu ili u teroristiĉoj organizaciji ili u nekoj specijalnoj policiji kojoj je boja takođe bila iskljuĉivo crna.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Profesore, nisam siguran da ste razumeli moje pitanje. Moje pitanje je, naime, bilo sasvim drugaĉije. Pitanje je bilo: šta su nosili ljudi koji nisu bili pripadnici OVK, niti seoske straže?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Ne znam šta su nosili.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Pa ako ne znate, kako onda ikada moŹemo da znamo ... Ako nema nikave veze između odeće koju neka osoba nosi i mogućnosti da je ta osoba civil ili ne, zašto onda postoji veza između boje koju nose pripadnici naoruŹanih jedinica? Nije mi jasno kako moŹete da kaŹete jednu stvar, a ne moŹete da kaŹete drugu stvar?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Ja mislim da me vi niste razumeli. Ja sam rekao da pripadnici tih militarnih organizacija su nosili preteŹno crnu boju ili gotovo uvek crnu boju, naroĉito specijalna policija njihova, a da drugi seljaci koji njima nisu pripadali, a nisu svi bili u OVK, to bi bilo onda nešto drugo, oni su nosili svoju odeću koju su imali. Pripadnici UĀK su nosili iskljuĉivo crnu boju ili neku tamnu boju ako nisu imali delove crne odeće. Nisu oni imali ni uniforme, nego su se snalazili onako kako su znali i umeli.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Profesore Dobriĉaninu, ako sledimo tu logiku, ona imamo sledeću situaciju. Ako je neki policajac ušao u Raĉak 15. januara i video osobu koja nosi odeću svetle boje, on nije mogao da zna da li je taj ĉovek civil ili pripadnik neke naoruŹane jedinice, zar ne?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Na ovo pitanje nemam odgovor. To je pretpostavljena neka situacija o kojoj ja zaista nisam nikad razmišljao.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Vidite, problem sa kojim smo ovde

suočeni je to da su u jaruzi i na drugim mestima u Račku, pronađeni leševi koji su ustreljeni iz raznih smerova. Meci su nađeni u raznim delovima njihovih tela. Među njima ima ljudi koji nose tamnu odeću, ali ima i ljudi koji nose svetlu odeću. Ima ljudi koji nose nekoliko slojeva odeće, ali treba imati na umu da je bila zima. Imamo analizu prisustva barutnih čestica, ali nemamo nikakvih formalnih rezultata te analize. Imamo indikacija da analiza prisustva barutnih čestica nije izvršena u optimalnim uslovima. Imamo forenzički pregled koji je obavio tim Evropske unije i u kom je ustanovljeno da su meci pronađeni ispod leševa na nekim mestima i da su na nekim mestima delovi tela pronađeni ispod leševa. Nemamo nikakve informacije da su u blizini leševa pronađenih u Račku pronađeni bilo kakvi komadi oružja. Prema tome, ne možemo li na osnovu svega toga da zaključimo da jedan od mogućih zaključaka za događaje u Račku to da su to nenaoružani ljudi ubijeni na mestu na kojem su pronađeni?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Ako ste me pažljivo slušali svih ovih dana, ja sam postavio četiri postavke, četiri tačke na koje sam dao veoma precizne odgovore i pred Pretresnim većem i vama sam odgovorio na ta pitanja. Ovo ste sada napravili jednu kompilaciju velikog broja pitanja na koja ja ne mogu da odgovaram drugačije, nego samo pojedinačno. Zaključak koji ste vi kazali je vaš zaključak. To nije moj zaključak.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: A vaši zaključci zasnivaju se na četiti vaše pretpostavke, zar ne?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da. I moji zaključci zasnovani na ovim pretpostavkama ne govore o nenaoružanim civilima.

TUŽILAC SAKSON: Časni sude, nemam više pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Sakson. Gospodine Miloševiću izvolite. A u stavri, sada je vreme za pauzu. Idemo na pauzu od 20 minuta. Gospodine Sakson, kada se vratimo, pozabav-

iĉemo se peostalim dokaznim predmetima.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Sakson, izvolite.

TUŹILAC SAKSON: Izvinjavam se. Uz vašu dozvolu postavio bih još jedno do dva pitanja, jer sam tokom pauze shvatio da sam pred kraj rada možda izneo jedan komentar koji nije bio fer u odnosu na svedoka. Trebao sam prvo da mu postavim pitanje pa onda dam svoj komentar. Dakle uz dozvolu, postavio bih pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: Profesore Dobriĉanin, ako se vratimo na analizu Źaka, na barutnu analizu imam u vidu da ste vi svedočili da je 37 tela od ispitanih 40 dalo pozitivne rezultate u odnosu na nitrata, da li se seĉate toga?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da, seĉam se.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: Zašto ti rezultati nisu zabeleŹeni u vaŹim obdukcionim izveŹtajima?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Iz jednog jedinog razloga. Mi smo oĉekivali da svi rezultati i papilarnih linija i identitet, ja nisam imao ni spisak poginulih osoba i rezultati svih ovih barutnih analiza, dođu kao povratna informacija da se da jedan deo, zapravo primerak istraŹnom sudiji, a drugi primerak nama zbog naŹe dokumentacije. Jedinu razlog Źto se to nije desilo, ja mislim da leŹi u preza-poslenosti svih onih ljudi koji su to radili, jer smo imali izuzetno teŹku situaciju tih meseci, a i zbog toga Źto je to bilo pripremljeno, zajedno sa video zapisom i fotografijama da nam se da, međutim sve je uniŹteno u bombardovanju SUP-a. I niŹta, ni jedan drugi razlog nije postojao Źto mi te rezultate nismo dobili.

TUŹILAC SAKSON – PITANJE: Da li vi, u stvari, Źelite da kaŹete da ste

vi bili prezauzeti kako biste uneli te podatke u obdukcioni nalaz, da jednostavno niste imali dovoljno vremena za to?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Ne, ne. U našim zapisnicima, u našim beleškama koje smo imali i koji su ostali na institutu, kod svakog slučaja smo napisali da je reakcija sa difenilaminom na tragove nitrata bila pozitivna. Međutim u onom skupnom nalazu mi smo dali samo skupnu kvalifikaciju da od 40 žrtava, bilo pozitivno na nitrata 37. Mislili smo da nema razloga da se to objavljuje detaljno. Uostalom, vi ste videli finske izveštaje, da oni nisu detaljno opisivali te nalaze. Oni, mislim, nisu ni radili, jer nije bilo svuda dovoljno materijala.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Kažete da nije bilo dovoljno materijala za sve slučajeve. Da li možete da objasnite šta ste pod tim mislili?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Mislio sam kad je već skinuta takozvana "parafinska rukavica" ili ta lepljiva folija koju su koristili tehničari, da je ostalo malo materijala od tih čestica na rukama, pa verujem da je to bio jedan od razloga što moje kolege iz Finske nisu to dalje radile.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Ukratko, da li se sećate da ste istražitelju Barniju Keliju (Barney Kelly) rekli da svoje rezultate u vezi sa barutnom analizom niste uneli, jer nije bilo dovoljno vremena za to?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Zapravo sam vam malopre odgovorio na to pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Ne, ovo je drugo pitanje. On vas pita da li se sećate da ste istražitelju Barniju Keliju rekli da svoje rezultate niste zabeležili, dakle rezultate u vezi sa tragovima baruta, jer nije bilo dovoljno vremena da se to uradi. Dakle radi se o drugom pitanju, profesore.

SVEDOK DOBRIČANIN: Časni sudijo Robinsone, to je zabeleženo u zbirnom zaključku grupe forenzičnih patologa iz Srbije i forenzičnih patologa iz Belorusije (Belorussia) u jednoj rečenici, ne znam tačno, ja ovde nemam pri ruci taj zaključak, gde je rečeno da je kod 37 slučajeva nađeni su tragovi nitrata na šakama. I to je naš izveštaj bio zbirni a ono što smo očekivali ...

SUDIJA ROBINSON: Da li ste vi razgovarali sa istražiteljem Barnijem Kelijem?

SVEDOK DOBRIČANIN: Da, da. Dva dana u Kruševcu.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Mislim da vas gospodin Sakson pita da li se sećate da ste njemu rekli da niste zabeležili rezultate u vezi sa tragovima baruta iz razloga što nije bilo dovoljno vremena da se to uradi.

SVEDOK DOBRIČANIN: Nisam tako kazao. Isto sam kazao i njemu što i danas govorim ovde, da nismo dobili te rezultate, jer nije bilo dovoljno vremena oko toga, inače smo mi zabeležili rezultate u našem opštem zaključku. Rezultati istrage oko barutnih čestica ili nitrata su zabeleženi jednom rečenicom koju sam malopre kazao.

TUŽILAC SAKSON: Časni Sude, uz vaše dozvolu hteo bih da predočim prethodnu izjavu profesora Dobričanina. Učiniću to što je brže moguće.

SUDIJA ROBINSON: Da, molim vas.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Molim vas da pogledate i vi i sve strane u postupku stranu 9. Doktore Dobričanin, ja nemam prevod na srpski, ali ja ću da vam pročitam relevantne paragrafe, tako da ćete da čujete prevod. Pre svega, pogledajte prvu stranu, naslovnu stranu. Da li vidite tu vaše ime? Slaviša Dobričanin.

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Ovo je, ovo je moja izjava.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da. Da li vidite da se na svakoj strani, pri dnu strane nalazi vaš potpis? Da li vidite?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Ako pogledate stranu 12 engleske verzije, pri vrhu strane stoji: "Ova izjava mi je pročitana na srpskom jeziku. Ponuđeno mi je da dodam bilo šta ili izmenim bilo šta što smatram da je potrebno, ali ja ne želim to da učinim, tako da je ova izjava tačna". Da li vidite taj deo?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Molim da sada pogledamo stranu 9. U četvrtom paragrafu na strani 9 vi ste opisali test barutne analize i u pretposlednjoj rečenici kažete: "Ovi važni nalazi nisu bili uneti u naše pisane zaključke, jer nismo imali dovoljno vremena". Da li se sećate da ste to rekli istražitelju Keliju?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Rekao sam, ali sam objasnio i vama sada zbog čega je to tako rečeno.

SUDIJA ROBINSON: Molim da svedok ponovo da objašnjenje.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da, možda biste mogli ponovo da objasnite, budući da ja nisam u stanju da pratim to objašnjenje.

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Časne sudije, kada se radi obdukcija, forenzički patolog radi obdukciju, kriminalistički tehničari uzimaju tragove svega onoga šta je potrebno sa ruku i, na kraju krajeva, i sa lica mesta. To su biološki tragovi i tragovo eksplozije, pucanja i tako dalje i mi smo to radili na svim telima iz Račka. Oni su te svoje uzorke poneli u laboratoriju kriminalističke tehnike pokrajinskog SUP-a u Prištini. Mi smo dobili informacije o svim slučajevima, sa brojevima i pozitivnim analizama. Mi smo te informacije zapisali u našim radnim sveskama koje smo nosili pri radu na obdukcijama ovih 40 tela. U zbornom izveštaju koji je napisan 30. januara 1999. godine, mi smo na osnovu tih informacija napisali da je na 37 tela, zapravo na šakama 37 tela, da su nađeni tragovi nitrata, što

može da uputi i na tragove barutnih ĉestica. Smatrali smo da je to, s obzirom kakav je bio format tog opšteg izveštaja, sasvim dovoljno. Oĉekivali smo da sledećih meseci, dok se to sve obradi, dobijemo fotografije, video zapise i analize kriminalistiĉke tehnike u vezi sa barutnim ĉesticama i imena ljudi koji su poginuli u selu Raĉak. Sve je to bilo u toku pripreme. Ja sam u ĉetvrtak ili u petak rekao da je bilo oko 18.000 fotografija, nekoliko stotina video zapisa video kasete i ostala dokumentacija koja je trebala, nakon svega onoga što se događalo, da bude predato institutu i istraŹnom sudiji, gospođi Danici Marinkoviĉ. S obzirom da se to sve nalazilo u prostorijama kriminalistiĉke tehnike pokrajinskog SUP-a, sve je to uništeno u bombardovanju SUP-a, tako da mi nismo dobili ni jedan jedini podatak o svim ovim dokumentima, zapravo nismo dobili ni jedan jedini dokumenat i jedini trag koji je ostao zapisan, jeste naš opšti zakljuĉak.

TUŹILAC SAKSON: Ćasni sude, nemam više pitanja.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospodine Sakson. Gospodine Miloševiću, izvolite. U stvari, gospodine Sakson, dokazni predmeti, oni koji mogu da se uvrste, trebali bi da se uvrste.

TUŹILAC SAKSON: Poĉeću od izjave profesora Dobriĉanina i onda ću da idem hronološkim redom.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Da ĉujemo broj.

sekretar: Izjava gospodina Dobriĉanina nosiće oznaku 848.

TUŹILAC SAKSON: Izjava Rize Saljihu (Riza Salihu), izjava koju je dao Međunarodnom kriviĉnom sudu.

SUDIJA KVON: Hteli bismo da ĉujemo da li optuŹeni ima nekih prigovora. Ja ne oĉekujem da će da se usprotivi, ali, ipak, da ĉujemo.

SUDIJA ROBINSON: Da li imate prigovor, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nemam.

SUDIJA KVON: Radi se o onoj izjavi koja se bavi imenom preminule osobe. Vi ste rekli "ne"?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne, nemam, ali postaviću pitanje. Naime, ovde je pominjano ime Raifa Saljihua. Raif Saljihu ili Jašari, pošto se govori da li je Salihu ili Jašari, nije na spisku "A" koji je priložen ovde, ni kao Saljihu, ni kao Jašari. Prema tome, u tom pogledu ova izjava se ne poklapa sa podacima koji su ovde sadržani. Pošto je gospodin Sakson objašnjavao da je moguće da je Saljihu isto što i Jašari. Međutim, ime Raif Saljihu nije na spisku ni kao Saljihu, ni kao Jašari. Na to vam skrećem pažnju.

SUDIJA KVON: Da on je u dodatku "A".

TUŽILAC SAKSON: Da, to je jasno.

SUDIJA KVON: "Raifa Jašarija, 20 godina". U svakom slučaju nema prigovora od strane optuženog.

SUDIJA ROBINSON: Dakle uvrštava se u dokazni spis.

sekretar: Broj 849.

TUŽILAC SAKSON: Onda smo imali tri fotografije i to grobnica Jašara Saljihua, Raifa Saljihu i Šukrija Saljihua (Shukri Salihu).

sekretar: Dokazni broj 850.

TUŽILAC SAKSON: Zatim imamo izjavu koja je data Međunarodnom krivičnom sudu Milazima Silje (Milazim Syla) koji se tiče žrtve Sabrija Silje (Sabri Syla), a koji se nalazi na listi sudije Marinković.

SUDIJA ROBINSON: Da.

sekretar: To će da nosi oznaku 851.

TUŽILAC SAKSON: Onda imamo tri fotografije sa groblja u Račku. I to radi se o grobnicama Arifa Metušija (Arif Metushi), Sabrija Metušija (Sabri Metushi) i Hakima Metušija (Hakim Metushi).

sekretar: Oznaka 852.

TUŽILAC SAKSON: Zatim imamo jednu tabelu, odnosno podsetnik u kome se navode imena osoba koje su poginule u Račku 15. januara, zajedno sa kompilacijom određenih informacija u vezi sa tim imenima.

SUDIJA KVON: Da li optuženi ili Odbrana imaju bilo kakvih primedbi?

SUDIJA ROBINSON: Da li je to dokazni predmet? Da li želite da se uvrsti?

TUŽILAC SAKSON: Pa to smo koristili kako bismo svima pomogli, s obzirom da je došlo do te konfuzije oko imena.

ADVOKAT KEJ: Nemam nikakvih prigovora.

SUDIJA ROBINSON: U redu.

sekretar: Oznaka 853.

TUŽILAC SAKSON: Onda imamo naredbu koju je potpisala sudija Danica Marinković od 19. januara 1999. godine, a koja se odnosi na obdukciju i ostale analize 40 leševa iz Račka.

SUDIJA ROBINSON: Da.

sekretar: Broj 854.

TUŽILAC SAKSON: Možda bih trebao da idem logičnijim redom. Onda imamo dokument koji je iz predmeta A4025 i to se odnosi na daktiloskopsku identifikaciju za 24 smrtno stradala lica.

SUDIJA ROBINSON: Da.

sekretar: Broj 855.

SUDIJA KVON: Da li nudite sve dokumente u dokazni spis?

TUŽILAC SAKSON: Pa osim ukoliko Pretresno veće ne smatra da je neophodno da se učini tako, mi ćemo da ponudimo samo jedan dokument.

SUDIJA KVON: Trebali bismo da čujemo odbranu. Gospodine Kej (Kay)?

ADVOKAT KEJ: Nemam prigovor.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nemam.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Prihvata se.

TUŽILAC SAKSON: I poslednji dokument je opet podsetnik. To je samo spisak koji smo načinili za vas sa imenima osoba koje se navode u tom spisu, dakle vezano za uzimanje otisaka koje je počelo 18. janura. Radi se o 24 žrtve. Dakle, nisu navedene sve žrtve. 24 žrtve.

SUDIJA ROBINSON: Da.

sekretar: Broj 856.

TUŹILAC SAKSON: To bi bilo sve, ĉasni Sude.

SUDIJA KVON: Ne. Imamo i prepisku izmeĊu gospoĊe Marinkoviĉ i MeĊunarodnog kriviĉnog suda.

TUŹILAC SAKSON: Ja sam vam zahvalan na tome. Mi smo traŹili pomoĉ i to traŹili smo pomoĉ od maja 2002. godine. Uputili smo taj zahtev Vladi Srbije.

ADVOKAT KEJ: Nema prigovora.

SUDIJA ROBINSON: Da.

sekretar: Broj 857.

TUŹILAC SAKSON: Onda smo dobili odgovor od Vlade Srbije. To je bilo u leto 2002. godine.

SUDIJA ROBINSON: Da.

sekretar: Broj 858.

TUŹILAC SAKSON: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine MiloŹeviĉu, izvolite, dodatno ispitivanje.

DODATNO ISPITIVANJE: OPTUŹENI MILOŹEVIĀ

OPTUŹENI MILOŹEVIĀ – PITANJE: Hvala, gospodine Robinson. Profesore Dobriĉanin, molim vas da pogledate ovaj dokument koji je upravo maloĉas uveo gospodin Sakson. To je odgovor saveznog Ministarstva pravde na pitanja koja su postavljena u vezi sa uziman-

jem ovog parafinskog testa ...

SUDIJA ROBINSON: Koji je broj tog dokaznog predmeta?

SUDIJA KVON: 858.

SUDIJA ROBINSON: Molim da se predstavnik Sekretarijata (Registry) potruđi da se svedoku da tačan dokument. Profesore, da li imate sada dokument pred sobom.

SVEDOK DOBRIČANIN: Da, imam.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Sakson je ukazao samo na jedan od odgovora na koji ću ja doći, ali prethodno bih hteo da proverim nekoliko stvari. Dakle, na prvoj stranici ovog odgovora na treće pitanje koje se postavlja: "Koji nivo obučenosti se zahteva od osobe da bi primenila test?", odgovor je: "Skidanje barutnih čestica mogu da obavljaju isključivo radnici kriminalističke tehnike koji su završili kriminalističko-tehnički kurs, gde su za te poslove posebno obučavani. Detekciju barutnih čestica primenom difenilaminskog testa, mogu da obavljaju samo veštaci odgovarajućeg stručnog profila" i tako dalje "koji je završio internu specijalističku obuku". Da li je to ono šta je i vama poznato i šta je uvek bila praksa?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da. Ovo su radili hemičari.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Poslednje pitanje na prvoj strani u srpskom tekstu: "Kakva kontrola kvaliteta je vršena pre, za vreme i posle testiranja?" i ovde se kaže: "Pre svakog testiranja vršena je obavezna provera ispravnosti difenilaminskog rastvora neposrednim nakapavanjem na čestice baruta". Je li to isto ...

prevodioci: Prevodioci ne mogu da nađu referencu.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prevodioci su inter-

venisali. To je na strani 2, ĉetvrto pitanje.

OPTUŹENI MILOŖEVIĆ – PITANJE: Da li je to uobiĉajena procedura i ovo isto, pretpostavljam, taĉno profesore ili nije taĉno?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Apsolutno, ovo je uobiĉajena procedura testiranja naŝih rastvora i mi uvek imamo i tehniĉari ... I mi na institutu imamo barut koji smo nabavili baŝ zbog ovih svrha. Nekada smo i sami radili kad smo neŝto posumnjali i to se redovno radi pre svake procedure testiranja na nitrate.

OPTUŹENI MILOŖEVIĆ – PITANJE: Dobro, profesore. E sad pogledajte dva sledeća pitnja i odgovore. Samo da kratko prokomentariŝete to. Ovde je postavljeno pitanje: "Koji je ukupan broj testova sprovedenih na Kosovu 1998. i 1999. godine?", dakle te sa tom, uslovno nazvanom "parafinskom rukavicom".

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Ja ne bih mogao ...

OPTUŹENI MILOŖEVIĆ – PITANJE: I ovde se kaŝe ... Samo da proĉitam ovaj odgovor koji je, pretpostavljam, takoĉe korektan, ali ja ŝelim da ga uporedimo: "Nije moguće dati precizniji odgovor, jer je celokupna dokumentacija izgorela tokom bombardovanja zgrade Sekretarijata unutraŝnjih poslova u Priŝtini. Procenjuje se da je difenilaminsko testiranje vrŝeno u preko 2.000 predmeta". Dakle da li je ta procena po vama, takoĉe, taĉna?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Ja mislim da je ovo taĉna procena, jer ...

OPTUŹENI MILOŖEVIĆ – PITANJE: Dobro profesore ...

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da, niŝta ...

OPTUŹENI MILOŖEVIĆ – PITANJE: Hvala, profesore. Sledeće pitanje: "Koliko je ... testova ...

SUDIJA BONOMI: Pre nego ŝto nastavite, da li sam ja pogreŝno shvatio da parafinski test, u stvari, nije ni koriŝten, veĉ da je koriŝten

jedan drugi test?

SVEDOK DOBRIČANIN: Časni sudijo Bonomi, mislim da možda niste razumeli. On se zove "parafinski test". On se zove "parafinski test" isključivo zbog toga što su se ranije te čestice skidale rastopljenim parafinom. On i tada kada se zvao "parafinski test", a i sada kada ga zovemo i "parafinskim testom" i "testom sa lepljivom folijom", koristi se difenilamin sa koncentrovanom sirćetnom kiselinom za rad. Znači to su apsolutno dva ista testa različitih imena. Poznat je kao "parafin test", ali se sada parafin ne koristi. Parafin uopšte ne učestvuje u reakciji na barutne čestice.

SUDIJA BONOMI: U redu. Dakle ovde se opisuje testiranje koje je vršeno u ovom konkretnom slučaju?

SVEDOK DOBRIČANIN: Da.

SUDIJA BONOMI: U redu. Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, profesore, po vašim saznanjima, ova procena koja je ovde konstatovana u aktu saveznog Ministarstva pravde, da je vršeno u preko 2.000 predmeta, je ono šta i vi takođe procenjujete?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sledeće pitanje je: "Koliko je tih testova imalo pozitivan rezultat?". U odgovoru piše: "Iz već navedenih razloga nije moguće dati precizan odgovor. Procenjuje se da je pozitivan rezultat dobijen u oko 50 posto slučajeva." Profesore, da li to znači da je od onih gde se sumnjalo da su koristili vatreno oružje i gde je uzeta ta takozvana "parafinska rukavica" u 50 posto, grubo, pokazalo se da je rezultat bio pozitivan, je li tako?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Nije tako. U 50 posto slučajeva, možda i nešto manje je verovatno da ljudi nisu koristili oružje pa je zbog toga dobijeno 50 posto negativnih reakcija na ...

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Razumem

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: ... na nitrate. A ovo Źto je imalo tragove nitrata na ruci, to je 50 posto testiranja, ali to je, ja mislim, jedna veoma gruba cifra. Ne verujem da je to baŹ 50 posto i 50 posto.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, profesore. Razumem. Dakle ako sam vas dobro razumeo, kad se sumnja da je osoba pucala iz vatrenog oruŹja, onda se primeni ova "parafinska rukavica" i iz ovoga Źta ovde piŹe u odgovorima u 50 posto sluĉajeva se ta sumnja pokazala opravdanom, odnosno da je test pozitivan, a u 50 posto, dakle, da osoba nije pucala i da nije bilo pozitivnog testa, je li tako?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, kod ovog konkretnog sluĉaja u Raĉku, s obzirom da ste vi ... To je, znaĉi, 50 bio neki prosek od onoga Źta je uzimano ... S obzirom da ste vi testirali, da je testirano ovim testom svih 40, znaĉi 100 posto osoba koje ste onda imali da na njima uradite ekspertizu, a pozitivan rezultat ustanovljen na 37 tih osoba, to znaĉi da je u ovom konkretnom sluĉaju pozitivan rezultat ustanovljen na 92,5 posto testiranih ...

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Taĉno.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to tako?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Profesore, vi ste proŹle nedelje, prema vaŹem iskustvu iz upotrebe ovog testa, rekli, ja sad ne mogu da taĉno parafraziram ono Źta ste vi rekli, ali otprilike da vaŹe iskustvo govori da je u gotovo svim ili u svim sluĉajevima gde se test pokazao pozitivan, kasnije u istrazi on i potvrĉen i drugim, i drugim dokazima koji su izvedeni. Je li to tako?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: To je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Sakson, izvolite.

TUŽILAC SAKSON: Hteo bih da uložim prigovor. Mislim da je važno ukoliko optuženi citira iz spisa, da onda to precizno citira. Koliko se ja sećam svedočenja ovog svedoka, on je rekao da ne zna za slučajeve gde su rezultati bili pozitivni, pa se kasnije ispostavilo da su bili pogrešni rezultati. Ni u jednom trenutku on nije rekao na čemu temelji svoje zaključke: da li su izvršena dodatna testiranja ili bilo šta tome slično.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Profesore ...

SUDIJA ROBINSON: Ja nemam pred sobom transkript, ali se sećam svedočenja koje je išlo u tom pravcu. Gospodine Miloševiću, koje je vaše pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam pitao profesora da potvrdi ... Dakle, imali smo ovu opštu situaciju kod primene parafinskog testa prema odgovorima koje je dalo savezno Ministarstvo pravde, a u njegovom ... Gde se kaže da je 50 posto se potvrdilo da su prisutni nitrati, a ovde kod Račka je o procentu od 92,5 posto gde je test bio pozitivan. Ja sam zamolio profesora da to potvrdi ili negira, a on je potvrdio. Sledeće pitanje kaže: "Da li je testiranje vršeno po međunarodnim standardima i ako jeste, koji su to bili standardi?" I onda se kaže da je: "Test primenjivan na način i u skladu sa kriterijumima koji su opisani u svim svetskim udžbenicima kriminalistike". Dakle, profesore, da li je vaše iskustvo, ne samo u Jugoslaviji, već i iz vaših stručnih kontakata sa stručnjacima iz drugih zemalja, da se taj test sprovodi uvek na jedan isti način i po standardima koji su propisani u udžbenicima kriminalistike?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje je pitanje: "Da li je testiran-

je preminulih osoba iz Raĉka bilo u skladu sa drugim testiranjima koja su vršena u to vreme?" i odgovor je: "Da". "Da li su preminule osobe testirane na isti naĉin kao žive?", odgovor je: "Da". Dakle, nikakvih razlika tu nije bilo?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Posebno se onda govori o tome koliko je osoba bilo kvalifikovano za vršenje parafinskog testa u SRJ u 1998. i 1999. godini i tako dalje i koliko je tih osoba bilo na Kosovu u tom periodu i odgovor je oko 35 kriminalistiĉkih tehniĉara i jedan stalni veštak u Sekretarijatu unutrašnjih poslova u Prištini. Dakle, da li je to osoblje bilo dovoljno da se izvrši sasvim pouzdano, struĉno i prema udŹbenicima, kako ovde piše u ovom odgovoru, sve ono Źta je potrebno da se utvrdi ispravno, na ispravan naĉin uradi taj test?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Sasvim dovoljno.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala, profesore. E sad ću da se vratim samo na ono pitanje koje je gospodin Sakson posebno naglasio. Ono se nalazi na prvoj strani: "Kakvo je testiranje vršeno da bi se utvrdio izvor kontaminacije?" i onda u odgovoru stoji: "U konkretnoj situaciji (sluĉaj Raĉak) nije bilo uslova za proveru da li se kod osoba kod kojih je navedeni test imao pozitivan rezultat, radi o eventualnoj kontaminaciji, odnosno nije bilo realnih mogućnosti za eventualno otkrivanje izvora kontaminacije" i vi ste rekli da je to taĉno reĉeno, kao uostalom i sve ovo, kao Źto vidim, da potvrđujete u ovom pismu. Da li ova konstatacija dovodi u pitanje zakljuĉke koji su izvedeni iz ovog parafinskog testa?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Ne.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, profesore. Dovoljno smo o ovom dokumentu. Sada bih vas zamolio da pogledate dokument koji ste već sami komentarisali, koji se ... Koji je takođe sada gospodin Sakson uveo kao dokazni predmet, a radi se o jednom primeru iz ovog seta iz Raĉka: "Daktiloskopska identifikacija otisaka papilarnih linija". Nadam se da to imate pred sobom, profesore.

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Nemam, ali dobiću.

SUDIJA ROBINSON: Koji je to dokazni broj? Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Professore, da li je ovde u pitanju jedan obrazac ili formular ili kako god da ga nazovemo, znači unapred štampan sa ostavljenim praznim prostorima za popunjavanje rubrika?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da, ovo je izrađeno na šapirografu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle da li kriminalistički tehničar koji popunjava rubrike uzima taj obrazac koji je već unapred odštampan i samo popunjava podatke koji se odnose na konkretan slučaj koji on ispituje?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde je proizvelo zabunu što piše na početku 18. januar, pa želim da vas pitam, pošto ovde piše "dana", pa je onda prazno, a on je ukucao 18. januar 1999. godine, pa "kriminalistički tehničar" pa je prazno, on je ukucao svoje ime - Božanić Saša, "je vršeci kriminalističko-tehnički pregled mesta događaja". Dakle pronađenih 40 "NN" leševa u džamiji u Račku. Da li se iz ovog dokumenta jasno vidi da se 18. januar odnosi na pronalaženje leševa u Račku 18. januara u džamiji?

TUŽILAC SAKSON: Prigovor. "Da li se to jasno vidi?", mislim da to nije baš najbolje rečeno.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću. Ovim smo se već više puta bavili. Vaša pitanja koja počinju sa "da li je jasno" i na sličan način, zaista su sugestivna pitanja. Pitam se zašto se time bavite sa ovim svedokom. Mislim da je svedok već dao svoje objašn-

jenje i da je to objašnjenje bilo sasvim zadovoljavajuće.

SUDIJA BONOMI: Mogu li da vas pitam nešto u vezi s time? Da li vi znate tehničara Sašu Božanića?

SVEDOK DOBRIČANIN: Mislim da se sećam imena, ali ne sećam se lika. Znao sam neke među njima, ne sve.

SUDIJA BONOMI: Da li je on bio u džamiji u Račku?

SVEDOK DOBRIČANIN: Nije bio.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Profesore, da li ovo šta piše u dokumentu i da skratim radi uštede vremena i ovo šta je u dodatku ovde dato: otisci prstiju i uneti datumi, da li ostavlja sumnju u pogledu dana kada je izvršeno uzimanje otisaka prstiju ...

TUŽILAC SAKSON: Prigovor.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ponovo sugerišete odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Profesore, da li se iz ovog dokumenta može tačno ustanoviti kada je izvršeno uzimanje otisaka prstiju?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji je to datum?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: 20. januar 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to piše u obrascu i da li to piše u ovome formularu gde se vide i otisci prstiju?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: I na jednom i na drugom

mestu.

SUDIJA BONOMI: A šta vi to onda kažete, profesore? Šta vi kažete? Što ovde gospodin Božanić kaže da je radio 18. januara?

SVEDOK DOBRIČANIN: Ovo je samo veliki nesporazum. Kad se popunjavaju obrasci, verovatno nije ni pročitao ove rubrike, nego napisao svoje ime da je on to radio i napisao je datum koji se odnosi na nalaženje leševa u Račku. Ja govorim istinu. Gospodin Božanić Saša nije bio u Račku i u Račku nisu uzimani otisci prstiju.

SUDIJA KVON: Doktore Dobričaninu, da li vi možete da odgovorite na pitanje ko je napisao ovaj dokument: gospodin Božanić ili Perunović ili Ćirković koji se navode na samom dnu dokumenta? Jer prema ovom dokumentu, meni se čini da je Božanić uzeo otiske papilarnih linija, a ova dvojica dole, Perunović i Ćirković su na osnovu toga došli do nalaza 20. januara. Možete li da mi pomognete u vezi s tim?

SVEDOK DOBRIČANIN: Tako je, časni sudija. Božanić je uzeo tragove otisaka prstiju sa tela, a ova dvojica su, pošto je Zoran Perunović hemičar, uradili analizu. Upravo pregled ... Ne hemičari, nego su ljudi osposobljeni za daktiloskopiranje i oni su radili identifikaciju ove osobe na osnovu poznatog otiska iz lične karte i kartona u SUP-u ... Upravo iz kartona u SUP-u i onoga šta su dobili deseto-prstnom daktiloskopijom.

SUDIJA KVON: Znači to su dvojica hemičara i oni su napisali ovaj dokument?

SVEDOK DOBRIČANIN: Pogrešno sam rekao, ne hemičara, nego osoba osposobljenih da rade na daktiloskopiranju i na identifikaciji otisaka prstiju. Hemičari su radili drugu analizu. To je ona analiza parafinskog testa.

SUDIJA KVON: Znači Perunović i Ćirković su napisali ovaj doku-

ment?

SVEDOK DOBRIČANIN: Oni su popunili i napisali ovaj dokument.

SUDIJA KVON: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su to, inače, lica koja su predviđena da vrše identifikaciju?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da, oni su dugogodišnji kriminalistički tehničari. Zoran Perunović je završio fakultet, koji radi isključivo na identifikaciji tragova papilarnih linija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su oni ovo šta je napisano u nalazu koji su oni potpisali, da je daktiloskopiranje izvršeno 20. januara 1999. godine, zasnovali na ovom kartonu gde je rukom popunjeno: ime, prezime, matični broj, mesto rođenja, adresa gde piše "Račak" i datum registracije 20. januar 1999. godine?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da, gospodine Miloševiću i to je popunio Božanić Saša, pošto je on to radio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle on je popunio taj karton kad je uzeo otiske, na dan kad je uzeo otiske, a onda njima dostavio da bi izvršili identifikaciju na bazi otisaka?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to je cela procedura.

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Cela procedura se u tome sastoji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, profesore ...

TUŽILAC SAKSON: Časni Sude, možemo li da čujemo kakve su osnove za saznanje ovog svedoka da je Saša Božanić ispunio formular u kome se nalaze otisci prstiju i koji je datiran 20. januara

1999. godine?

SUDIJA BONOMI: Čini mi se da je ovaj formular otkucan.

TUŽILAC SAKSON: Da, jeste otkucan, ali datum je pisan rukom. Vidite, to je odštampani formular, ali ovde je upisano rukom.

SUDIJA BONOMI: Čekajte, kod mene nije upisano rukom. Kod mene je sve otkucano. Da li vi imate neki formnular u kom je nešto napisano rukom?

TUŽILAC SAKSON: Ne, ja gledam ovaj karton na kom su sami otisci. Vidite da je to odštampani formular, a onda vidimo da je u petom redu datum neko upisao rukom. To je ono na šta upućujem.

SUDIJA KVON: Mi smo mislili na ovaj drugi formular.

TUŽILAC SAKSON: Ako pogledamo original na BHS-u, sve se jasno vidi.

SUDIJA KVON: Znači ja nisam siguran da je to gospodin Božanić sam upisao, ali idemo dalje.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pošto vi nemate prevod upisan rukom pretpostavljam, nego je prevod takođe otkucan na mašini, molim vas stavite ovaj formular na grafoskop da se vidi kako izgleda, dakle, ovaj karton gde je uzeto 10 prstiju. Svi su podaci na formularu upisani rukom.

SUDIJA KVON: Prevedeno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da se vidi. Molim vas dajte gde se, gde se vidi svih 10 prstiju. Da li je to, profesore, sada na grafoskopu?

SVEDOK DOBRIĀNIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle kao Ńto se vidi, sve su ove rubrike popunjene rukom. I ime i prezime i matični broj i dole piŃe datum registracije 20. januar 1999. godine, 20. januar 1999. godine.

SUDIJA ROBINSON: Kako glasi pitanje?

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Professore, ovde je samo obeleŹeno, obeleŹen neki broj ispod desnog kaŹiprsta. Je li to znaĉi da je to jedini otisak koji je inaĉe bio u kartonu liĉne karte, pa se na osnovu toga moglo ustanoviti da je reĉ o, na osnovu toga bila moguĉa identifikacija?

SVEDOK DOBRIĀNIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, profesore.

SVEDOK DOBRIĀNIN – ODGOVOR: Da, to je taĉan, taĉno tako obeleŹeno.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U vezi sa ovom naredbom sudije Danice Marinkoviĉ koju je gospodin Sakson uveo ...

SUDIJA BONOMI: Izvinjavam se. Samo jedna stvar pre nego Ńto preĉete na sledeĉu temu. Gospodine Sakson, da li je datum 18. januar u sva 24 formulara.

TUŹILAC SAKSON: Da, u sva 24 formulara.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, poŃto ja nemam sva 24 formulara, ja bih Źeleo da pogledam ili da se da svedoku da pogleda da li se datum uzimanja otisaka u sva 24 formulara pojavljuje 20. januar ili se negde pojavljuje 18. januar, jer onda je potpuno jasno o ĉemu se radi: 18. januara su leŃevi pronaĉeni, a 20. januara ... Ako se svuda pojavljuju isti datumi ...

SUDIJA BONOMI: Možete li to da potvrdite, gospodine Sakson?

TUŽILAC SAKSON: Telo broj 4, Ljutvi Biljalji (Lutvi Bilali), datum na formularu je 20. januar. Datum na formularu sa otiscima je 20- januar. N na prvom formularu stoji 18. januar, onaj deo o kome se govori o radu Saše Božanića. Leš broj 5, Murtez Imeri (Murtez Imeri). Na formularu sa otiscima rukom upisan 20. januar, na prvoj strani koja se odnosi na rad Saše Božanića u džamiji, 18. januar. Račak broj 1, Banuš Kameri (Banush Kameri) kao i takođe Banuš Azimi (Banush Azemi), ovde formular izgleda malo drugačije i ja, iskreno rečeno, ne mogu ovde da pročitam datum na ovom formularu. Ne znam da li možda svedok želi da pokuša.

SUDIJA ROBINSON: Da. Sve to treba da se preda svedoku. Kada ih pogledate i pročitate, predajte ih svedoku.

TUŽILAC SAKSON: Dakle ovde nema nikavog datuma na formularu sa otiscima, a na prvoj stranici koja se odnosi na rad gospodina Božanića stoji 18. januar i ovde niže stoji "Pregledano daktiloskopijom 20. januara". Želite li da nastavim?

SUDIJA ROBINSON: Čini mi se da se radi o dosta truda, gospodine Miloševiću .

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Dobro, hajde da nastavimo ovako. Gospodine Sakson, vi nastavite da pregledate, a mi ćemo onda da se vratimo na ovo pitanje, gospodine Miloševiću. Da, ne sada. Gospodin Milošević će da nastavi sa svojim dodatnim ispitivanjem, a mi ćemo da se vratimo na ovo ...

TUŽILAC SAKSON: Dozvolite mi samo da kažem, kako bi svi znali, da vidim i jedan formular na kom nije upisan niti jedan datum. Ali da, u prvom formularu stoji datum.

SUDIJA ROBINSON: Da i 20. se nalazi na početku.

TUŹILAC SAKSON: Na prvoj strani se zaista i nalazi, ĉasni Sude.

SUDIJA KVON: Znaĉi morate onda da aŹurirate vaŹ podsetnik.

TUŹILAC SAKSON: Da, izgleda da je ovo vreme kada moram da pišem mnoge podsetnike, pa ĉu to onda i da uradim.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Vraćićemo se na ova pitanja, gospodine MiloŹeviću. MoŹete da nastavite.

OPTUŹENI MILOŹEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, gospodine Robinson. Profesore Dobriĉaninu, u vezi sa ovom naredbom koju je izdala sudija Danica Marinković, u kojoj se kaŹe, ja se nadam da imate naredbu pred sobom ...

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Imam, da.

OPTUŹENI MILOŹEVIĆ – PITANJE: Dakle nalaŹe vam se da u saradnji sa grupom sudskih veŹtaka koji rade obdukciju leŹeva u Institutu sudske medicine uradite sledeće: "Uzeti folijske rukavice od svakog leŹa pojedinaĉno, izvrŹiti barutne analize na telu i odeći, daktiloskopiju radi utvrđivanja identiteta ...

prevodioci: Molimo da ĉitate sporije.

OPTUŹENI MILOŹEVIĆ – PITANJE: ... fotografisati svaki leŹ posebno i snimiti VHS i te dostaviti sudu, izvrŹiti veŹtaĉenje svakog projektila i drugog stranog tela pronađenog kod leŹeva, kako bi se utvrdilo o kakvom se projektilu i vrsti oruŹja radi, kao i preduzeti sve ostale potrebne radnje po vaŹem nahođenju ...

prevodioci: Molimo govornika da uspori.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, prevodioci vas opet mole da usporite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I kaže: "Kao i preduzeti sve ostale potrebne radnje po vašem nahođenju, ukoliko se pokaže za potrebno, prilikom preduzimanja gorenavedenih istražnih radnji". Professore Dobričanin, da li ova naredba sudije Marinković sadrži sve šta je neophodno uraditi u ovakvom postupku i da li je to uobičajeni način davanja naredbe istražnom sudiji šta treba da se uradi?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ova naredba podrazumeva, dakle, u ovoj poslednjoj alineji kad kaže "preduzeti i sve ostale potrebne radnje po vašem nahođenju ukoliko se pokaže za potrebno prilikom preduzimanja gorenavedenih istražnih radnji", da, dakle, to pokriva da se ne propusti ništa šta bi se moglo smatrati od značaja za istragu?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da, ovo je izuzetno dobro napisana naredba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ovde gde kaže "dostaviti" odnosi se na kriminalističku tehniku SUP-a i Instituta za sudsku medicinu ...

TUŽILAC SAKSON: Časni sude?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Sakson.

TUŽILAC SAKSON: Izvinjavam se što prekidam optuženog, ali mislim da sam upravo primetio grešku u transkriptu, jer mislim da transkript treba da bude tačan.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ova naredba je upućena policijskoj kriminalističkoj tehnici, Sekretarijatu u Prištini i ovo "ISM", to je Institut sudske medicine, Priština, je li tako, profesore?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala. Gospodin Kvon (Kwon) je postavio pitanje gospodinu Saksonu u vezi s fotografijama koje je gospodin Sakson prikazao. "Da li su to fotografije koje su napravljene 15. i 16. januara?". Gospodin Sakson je odgovorio: "Da". Pošto meni nije poznato da je bilo ko pravio fotografije 15. januara, odnosno koliko ja znam, fotografije je pravila tek ekipa sa Vokerom (William Walker) 16. januara, da li je vama poznato da je bilo ko pravio fotografije 15. januara?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Ne, ja sa tim nisam upoznat.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle vi ne znate da je napravljena bilo kakva fotografija 15. januara?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Fotografije koje su napravljene 16. januara prikazane su vama ovde. Da li vam je poznato da je istražni sudija, gospođa Danica Marinković, već 15. januara stigla u Raĉak, ali je onda oterana vatrom i nije mogla da izvrši, da izvrši uviđaj?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Poznato mi je to.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je nesporno da je, dakle, pošto je spreĉena ...

TUŹILAC SAKSON: Prigovor.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću "da li je nesporno", to je sugestivno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vam je, dakle, poznato da je Danica Marinković bila u Račku 15. januara, da je morala da napusti zbog vatre kojoj je bila izložena ona i njen tim?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Poznato mi je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je 16. januara, upravo u vreme kada je Voker bio u Račku, pokušala da dođe u Račak i da je sprečena vatrom?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: I ovo mi je poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi 17. januara, kada ste se pridružili Danici Marinković, takođe pokušali da dođete u Račak zajedno sa ostalim članovima tima i da ste bili na domak Račka, mogli da vidite selo iz daljine, ali da ste takođe sprečeni vatrom i da ste morali da se vratite?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je 18., kada ste konačno došli u Račak i izvršili uviđaj, pucano na vas?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sudija Marinković je ovde svedočila da je 15. januara u Račku videla oružje koje je bilo ostalo? Vama je oružje bilo pokazano od strane policije. Vi ste videli rovove u Račku, je li tako?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste videli bunkere u Račku, je li tako?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste, dakle, imali saznanja o tome da je u Račku pucano 15 ...

TUŽILAC SAKSON: Prigovor.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ali svedok je o tome već svedočio.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, gospodine Robinson, pošto se ovde uglavnom pokušava da objasni da je ovo ubistvo, a ne sukob, ovo su činjenice koje su morale biti svima poznate. Dakle ja pitam svedoka da li je, dakle, poznato da se u Račku pucalo i 15. i 16. i 17. i 18. januara? dakle sva četiri dana?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možete da pretpostavite da su sva ta četiri dana pucali neki nenaoruŹani civili?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Mislim da je to jasno da je pucao neko ko je bio u selu i ko je bio naoruŹan.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste i izvršili i parafinski test koji je pokazao 37 da su koristili oruŹje?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da su postojali tragovi nitrata na njihovim rukama ...

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, e sada ...

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Sakson?

TUŹILAC SAKSON: Prigovor. Zapisnik mora da bude jasan. U pitanju je reĉeno "vi", a mislim da je sasvim jasno i da je profesor DobriĀanin rekao da nije liĉno izvršio te testove.

SUDIJA ROBINSON: To je taĉno, zar ne?

SVEDOK DOBRIĀANIN: Da.

SUDIJA ROBINSON: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To nije sporno, gospodine Robinson. Kad kažem "vi" ne mislim na njega lično, nego na stručnjake koji su to radili, a što je profesor potvrdio. E sad, dakle, pošto je bilo poznato i rovovi i bunker i vatra svih tih dana u Račku, da li je bilo koji sudsko-medicinski stručnjak mogao u svom izveštaju da kaže ovu rečenicu koju ću citirati, iz izveštaja gospođe Rante, gde se kaže: "Nije bilo nikakvih indikacija da se radi o ljudima koji bi bili bilo šta drugo, nego nenaoružani civili" ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, to neću da dozvolim. Neću da dozvolim to pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne razumem, gospodine Robinson. Kad se sve ovo ima u vidu ...

SUDIJA ROBINSON: To je nešto o čemu ćemo mi na kraju da odlučujemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle, profesore, u tabulatoru 11, ovo šta je dostavljeno novinarima 17. marta 1999. godine, znači to je skoro, odnosno ne skoro, nego dva meseca, jer 15. januar, 17. mart, dva meseca i dva dana nakon događaja, da li je finski tim i gospođa Ranta imala ikakva saznanja o tome da je izvršen i ovaj parafinski test koji ona, koji ona na strani 5 komentariše da nije pouzdan.

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Mi smo ih o ovome informisali kad su došli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A oni su došli?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: 22. januara, ako se ne varam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle 22. januara su došli i 22. januara informisani?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 17. marta se tvrdi da nije bilo indikacija nikakvih osim da ... Koje bi potvrdile ... Malo je rogobatina ta njena reĉenica. Ne kaŹe "bili su nenaoruŹani civili" nego kaŹe: "Nije bilo nikakvih indikacija da se radi o ljudima koji bi bili bilo Źta drugo, nego nenaoruŹani civili".

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da. To je bio predmet naŹeg sporenja.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li se tako neŹto moglo reĉi sa struĉnog stanoviŹta?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Ne.

SUDIJA ROBINSON: Ne. Ne vidim kako svedok moŹe da komentariŹe te stvari.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ: Svedok je sudsko-medicinski ekspert. Ima u vidu indikacije. Ovde se pominju indikacije. Kao sudsko-medicinski ekspert moŹe da odgovori na pitanje da li se moŹe reĉi "nije bilo nikakvih indikacija", ako on svedoĉi o tome da je i te kako bilo i to mnogo indikacija. Dakle ovo je u potpunom konfliktu sa raspoloŹivim ĉinjenicama, ovakva tvrdnja. Da se kaŹe "nije bilo nikakvih indikacija", a svedok svedoĉi da je bilo.

SUDIJA ROBINSON: Onda moŹete da pitate kakvih je indikacija bilo ako je bilo indikacija da su to nenaoruŹani civili.

TUŹILAC SAKSON: Pre nego Źto ĉujemo odgovor svedoka, mislim da bi takoĊe bilo od pomoĉi kad bi svedok razjasnio da li on odgovara u svojstvu eksperta za sudsku medicinu ili u svom svojstvu obiĉnog graĊanina. Jer kad on govori o indikacijama i pretpostavkama, on je tokom celog svog svedoĉenja, joŹ od proŹle nedelje, rekao da o nekim stvarima svedoĉi kao struĉnjak, a o drugim stvarima kao obiĉan graĊanin.

SUDIJA ROBINSON: I šta onda proizilazi iz njegovog odgovora?

TUŽILAC SAKSON: Pa jedna od stvari će da bude težina, odnosno značaj koji će Pretresno veće da prida njegovom odgovoru.

SUDIJA ROBINSON: Ali nije li to nešto o čemu ćemo mi morati da odlučujemo.

TUŽILAC SAKSON: Apsolutno, ali ne vidim kako bi Pretresno veće moglo o tome da donese odluku, osim ukoliko svedok jasno ne kaže da li on odgovara kao veštak ili kao običan građanin.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Sakson, govorim u svoje lično ime. Meni se čini da je to jedan dosta naporan način da se priđe ovim stvarima. Mi ćemo morati da odlučimo kasnije u vezi s tim. Mi smo na samom početku rekli da ukoliko vi budete smatrali da vam je na bilo koji način naneta šteta u vezi s tim što niste na vreme obavesteni da on ovde svedoči kao ekspert, da ćemo vam onda dozvoliti da u vezi s tim podnesete zahtev koji hoćete, a mi ćemo na kraju morati da odlučimo koji deo ovog svedoka je iskaz veštaka, a koji ne. Mislim da nije od velike pomoći ako svedoka pre svakog njegovog odgovora budemo pitali da li on odgovora kao ekspert ili kao obični građanin. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Profesore Dobričanin, ja ću slediti sugestiju gospodina Robinsona koji je sugerirao da vas pitam da li je bilo kakvih indikacija. E sad, pre nego što vam postvaim to pitanje, molim vas da imate u vidu da vas pitam kao sudsko-medicinskog eksperta. Dakle u vezi sa ovom rečenicom "nije bilo nikakvih indikacija da se radi o ljudima koj bi bili bilo šta drugo nego nenaoružani civili", profesore da li je bilo indikacija da to nisu nenaoružani civili, nego ljudi koji su bili naoružani i koji su pucali? Da li je bilo indikacija? I ako ih je bilo, kojih?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Od svih pokazatelja o kojima

sam govorio ovih dana, ja bih izdvojio samo dva. Ne bih ulazio u drugu priĉu. Pre svega, nije uobiĉajeno nikada da se na ulici u ono doba kada se sve ovo dešavalo, to su neki rani jutranji sati, naĊe toliko osoba obuĉeno u višeslojnu odeću. Kad to kaŹem, onda je to zaista odeća koja je bila spremljena za dugi boravak na otvorenom prostoru u periodu hladnog vremena. I drugi indikator jesu nalazi nitrata na njihovim rukama koji upućuju, a ne sigurno, meĊutim rasprostranjenost na onim mestima koji su tipični za upotrebu vatrenog oruŹja, upućuju na to da su oni ipak bili naoruŹani i da su pucali iz vatrenog oruŹja. To su dva indikatora koja mene kao sudsko-medicinskog stručnjaka upućuju na to da je između policije i ovih ljudi koji su poginuli u Raĉku, bila borba. Zapravo da su pucali. Zašto su pucali, ja to ne znam.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, profesore. Ovde je gospodin Sakson izneo podatke o ĉaurama i mecima pronaĊenim u novembru 1999. godine u Raĉku. Sećate se tih podataka koje je on ovde izneo?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da, sećam se.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada recite, profesore, da li na osnovu ĉinjenice da su u novembru 1999. godine, dakle 10 meseci posle dogaĊaja pronaĊeni neki kuršumi, na jednoj strani ĉaure, na drugoj strani, ne Źelim da gubim vreme da ponovo traŹimo onu skicu koju vam je pokazivao gospodin Sakson, moŹe izvući zakljuĉak da je tu izvršeno neko streljanje?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Ne.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, molim vas, ako bismo samo postavili pretpostavku da su na mestu koje je tamo obeleŹeno, naĊene ĉaure, na mestu koje je tamo obeleŹeno naĊeni stvarno meci, da li bi pravci ulaznih i izlaznih rana i tako dalje, mogli da potvrde da je sa mesta gde su naĊene ĉaure, prema mestu gde su naĊeni meci, izvršeno gaĊanje u ljude?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Ja sam objasnio danas. Ona

skica me upućuje na to da bi pravci kanala bili u jednom potpuno ravnom, u jednoj ravni ili bi bili otpozadi put napred, ako su lica okrenuta leđima ili bi bila spreda put nazad, ali nikako sa strane, odozgo naniže i odozdo naviše, jer je taj raspored tih čaura i navodni raspored tih tela daje samo ovakvu mogućnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, profesore i kada bi činjenice bile tačno u vezi, znači, sa lokacijom čaura i lokacijom tih kuršuma, to se ne bi slagalo sa pravcima iz kojih je gađano. Je li to ono šta ste rekli?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC SAKSON: Ponovo imamo sugestivno pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Da, pitanje je bilo sugestivno, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam samo pitao profesora da li sam ga dobro razumeo. Dakle kad bi pretpostavka gde su bile čaure i gde su bili meci bila tačna, da li bi onda moguće bilo to višesmerno postojanje ulaznih i izlaznih linija?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: To ne bi moglo da se nikako poredi. Ne bi ti pravci kanala koje smo mi našli na obdukciji, ne bi se uklapali u onu šemu koju sam danas pogledao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Profesore Dobričanin ...

SUDIJA BONOMI: Samo jedan trenutak. Profesore, zašto to niste ranije rekli kad vas je o tome ispitivao gospodin Sakson, ako govorite o onom crtežu koji smo danas videli, dakle ne o onom koji smo juče videli?

SVEDOK DOBRIČANIN: Časni sude, ja sam to danas rekao baš kad me je ispitivao gospodin Sakson. Rekao sam da su pravci kanala mogući samo u onom ... U onoj ravni o kojoj može da se govori i

rekao sam da se isključuje mogućnost pravaca kanala odozdo naviše, s leva udesno i tako dalje, prema položaju čaura i prema položaju tela koja su onde skicirana.

SUDIJA BONOMI: Da li je to tako?

TUŽILAC SAKSON: Za zapisnik hteo bih da kažem da danas nisam ovom svedoku pokazao nikakav crtež pravaca kanala. Juče da, ali ne i danas.

SUDIJA ROBINSON: Da, ali ne znam da li je to konkretno pitanje bilo postavljeno.

TUŽILAC SAKSON: Pitanje je bilo postavljeno u ovom kontekstu. Pitanje je, otprilike, glasilo: "Da pretpostavimo da su činjenice tačne, dakle da je metak nađen u zemlji na mestu gde je nađeno to telo, da li bi se mogao izvući zaključak da je na tu osobu pucano tamo gde ona leži?" Ja sam otprilike tako postavio pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Da ali tu sada ne govorimo o pravcima kanala, odnosno ulaznim i izlaznim ranama.

TUŽILAC SAKSON: Da, ali u odgovoru se uopšte nisu spominjali pravci kanala.

SUDIJA ROBINSON: Zato ja i kažem da to pitanje konkretno nije bilo postavljeno.

SUDIJA BONOMI: Ono šta mene brine je sledeće: što se tiče današnjeg svedočenja, evo ostaviću po strani jučerašnje svedočenje, ali što se tiče današnjeg svedočenja, svedok sve vreme govori da ne može da izvuče bilo kakve zaključke na osnovu nečega šta mu se predočava na papiru. Ono šta mene brine jeste što on sada pokušava da izvuče neke zaključke na osnovu nečega šta mu se predočava na papiru.

ADVOKAT KEJ: Mislim da bi trebalo da se pogleda transkript, budući da smo videli onaj crtež sa ulaznim i izlaznim ranama na one dve žrtve u jaruzi, a svedok i jeste govorio, odnosno dao je komentar o uglovima na telu.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Professore, izgleda da ovo nismo dovoljno razjasnili. Dakle idemo sa pretpostavkom koju je izneo gospodin Sakson. Da li ste razumeli da je mesto gde su nađene čaure pretpostavljeno mesto sa koga se pucalo?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Radilo se o hipotetskom pitanju gospodina tužioca u toku današnjeg istraživanja. Mislim da je ovde u pitanju samo jedan veliko nesporazum. Ja nisam govorio o nacrtanim pravcima kanala. Ja sam govorio o onom mestu gde su bile tačkice, gde su navodno bile rasute čaure, a na onom brdašcu, na onome jarku bila su obeležena tela koja su tu ranije ležala. Rekao sam da iz tog pravca ... Ako bi iz tog pravca koji je bio ovako otprilike u jednom polukrugu, pucano na ta tela, svi bi pravci bili gotovo paralelni i bili bi, znači ulazne rane ili ako su lica okrenuta licem prema izvršiocima, bile bi ulazne rane u predelu grudi i trbuha, neke i u predelu nogu, a ako su okrenuta leđima, bili bi ti pravci kanala otpozadi put nazad i lako odozdo put naviše, lako odozdo put naviše, naglašavam. Međutim, mi smo na obdukciji našli kanale iz svih pravaca na mnogim telima, tako da nije bilo samo povreda sprema put napred ili obrnuto, već su bile povrede i odozgo put naniže i odozdo put naviše i bočno i na osnovu one skice koja je danas prikazana, ja sam rekao da je to nemoguće. Ja nisam govorio o skici sa jučerašnjeg mog svedočenja, nego skici koju mi je gospodin Sakson danas pokazao, koju sam video ovde na ekranu. Ali sam se ogradio. Rekao sam da je to za mene apsolutno podatak koji ne može nikako da bude neki dokaz za bilo šta, za mene kao lekara, ali i kada bi to bilo tako, da je to jednostavno nemoguće. Evo, to je moj odgovor. Izvinite. Mislim da mo se razumeli. Mislim ... Bila je mala zabuna, čini mi se.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

SUDIJA KVON: Za zapisnik. Hteo bih da kaŹem da se sećam da je svedok odgovarajući na moje pitanje, spomenuo pravce kanala i to je bilo pri dnu strane 7 i odgovor je prešao na stranu 8.

SUDIJA ROBINSON: MoŹete da nastavite, gospodine Miloševiću

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Profesore, gospodin Sakson vas je dosta dugo ispitivao o tome kako ste bili obučeni. I vi ste dali ta objašnjenja. Ja ne Źelim ponovo da vas ispitujem o tome, ali s obzirom da ste imali jaknu na sebi, da li ste se vi obukli oĉekujući da ćete, dakle u januaru mesecu da boravite napolju?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Obukao sam se da mi ne bude hladno kad izađem na teren. Evo, to je jedini razlog i to je normalno oblaćenje ljudi u januaru mesecu. Imao sam jaknu, ispod moguće džemper ili neka deblja košulja, tako nešto.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A on je to hteo da uporedi sa višeslojnom odećom koju ste našli prilikom obdukcije. Da li su vaši zaključci u vezi s tom višeslojnom odećom bili da su ta lica to učinila, odnosno imala tu višeslojnu odeću zbog jednog dugog boravka napolju?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Samo zbog toga.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li bi ta lica mogla da imaju višeslojnu odeću da su sedela u svojim kućama, uz vatru?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Ne bi bilo nikakve potrebe za tim.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li biste vi da ste ušli u neku kuću u kojoj postoji neka vrsta grejanja, makar i najobiĉnija vatra nasred sobe, ostali u jakni ili biste je skinuli?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: To obavezno radim kad uđem u kuću u kojoj je toplo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, profesore. Profesore ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, došao je trenutak za pauzu. Pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Sakson, da li ste završili svoj posao tokom pauze?

TUŽILAC SAKSON: Nisam. Na pola puta sam i, evo, radim i dalje.

SUDIJA ROBINSON: Svi ćemo vam biti zahvalni. Gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Robinson. Profesore Dobričanin, sudija Marinković je vatrom oterana 15. januara sa lica mesta u Račku. Sutradan 16., šef misije Vilijam Voker došao je tu sa svojom grupom. Da li je bila moguća manipulacija leševima od vremena kada je sudija Marinković oterana sa tog mesta vatrom, do dolaska Vokera sa njegovom grupom 16. januara?

TUŽILAC SAKSON: Sugestivno pitanje, časni Sude.

SUDIJA ROBINSON: Da, traži se od svedoka da nagađa. Postavite svedoku pitanja na koja može da odgovori, bilo na osnovu vlastite ekspertize ili na osnovu činjenica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Profesore, da li na osnovu vlastite ekspertize ili na osnovu činjenica možete da kažete da li je bila moguća manipulacija leševima između 15., vremena kada je oterana Danica Marinković ...

TUŽILAC SAKSON: Isti prigovor, časni sude.

SUDIJA ROBINSON: Radi se o stvarima koje moŹete da izloŹite u svojoj završnoj reĉi. Mislim da svedok ne moŹe da vam pomogne u vezi sa tim.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja ću podsetiti svedoka da je objasnio i to kao sudsko-medicinski stručnjak, da je bilo nemoguće da se zadrŹe kape na glavama onih ljudi koji su pali i neki je ĉak bio pogođen u glavu. Da li se sećate toga, profesore Dobriĉaninu?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da. To sam već dva puta pred ovim Sudom objasnio.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle neko im je te kape morao staviti naknadno. Je li to vaŹ stručni zakljuĉak?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Ovo je moj zakljuĉak koji potiče iz iskustva.

TUŹILAC SAKSON: Prigovor. Radi se o sugestivnom pitanju. TraŹi se od svedoka da nagađa.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, mislim da biste te stvari trebali da ostavite nama da o tome odluĉimo.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Profesore Dobriĉanin, da li ste vi rekli da je nemoguće da kapa ostane na glavi posle takve povrede?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to ukazuje na ĉinjenicu da je ona naknadno stavljena?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da.

TUŹILAC SAKSON: Prigovor.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sada zalazimo ponovo

u područje kada se vraćamo ponovo i ponovo na iste stvari. Ukoliko nemate prikladnih pitanja za ovog svedoka, onda ćemo okončati vaše dodatno ispitivanje. Mislim da ste pogrešno razumeli svrhu dodatnog ispitivanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja čini mi se to potpuno dobro razumem, ali je upravo u unakrsnom ispitivanju gospodina Saksona profesor Dobričanin rekao da se moglo manipulirati telima, s obzirom da njima nije omogućeno sve do 18. januara da izvrše uviđaj. Ja sam zato pokušao da ustanovim sada, na konkretnom primeru, da li je mogao da zaključi da se telima manipuliralo. Dakle to je u vezi sa unakrsnim ispitivanjem.

SUDIJA ROBINSON: Profesore, da li vi mislite da se tim telima možda manipuliralo?

SVEDOK DOBRIČANIN: Časni sudijo Robinson, sasvim je moguća manipulacija telima, o čemu ...

SUDIJA ROBINSON: Odgovorite samo sa da ili ne.

SVEDOK DOBRIČANIN: Da.

SUDIJA ROBINSON: A zašto to kažete?

SVEDOK DOBRIČANIN: Po svim onim podacima koji su primećeni to je ... Te kape, žene u crnom u džamiji i još neki elementi o kojima sam ja ovde govorio.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Hvala vam. Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vama je ovde prikazan snimak za koji je gospodin Sakson rekao da je video snimak neke kuće koja gori. Doduše, iz onoga šta sam ja video to i nije kuća, nego šupa

neka koja se dimi. A prikazan vam je snimak u vezi sa osporavanjem tvrdnje da nije bilo granatiranja. Ja neću da tražim da se taj snimak ponovo prikazuje. Vi ga se sećate, pretpostavljam, od juče. Da li ste na snimku mogli zapaziti bilo kakve tragove koji bi ukazivali na granatiranje?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Očigledno se radi o kući koja gori. Nisam primetio nešto posebno, ali takva kuća može da bude slikana u svakom albanskom, pa i srpskom selu. One su istovetne. Nema nikakvog identifikacionog znaka da se to ... Da se ta kuća nalazila u selu Raĉak. Ja nisam to video kada sam bio u selu Raĉak.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali moje pitanje je bilo da li ste vi zapazili bilo kakav trag granatiranja?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Na onome zidu sa leve strane, na zidu kuće nisam primetio, ne znam. Dosta je to i nejasna slika.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Sakson vam je prikazao i sliku oruŹja koje je pronađeno u Raĉku. I tu je bilo mnogo oruŹja, kako je i on komentarisao. S obzirom da se u Raĉku pucalo i posle prikupljanja tog oruŹja, znaĉi i 15. i 16. i 17. i 18. januara, da li se iz toga može izvući zakljuĉak da je bilo i mnogo više oruŹja nego što je policija uspela da zapleni?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Da.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Sakson vas je pitao o uzimanju otisaka sa oruŹja. Molim vas samo kratko odgovorite, dakle Danica Marinković je došla 15. kad je oruŹje još bilo u Raĉku i ona je oterana. Da li je uobiĉajeno da se otisci na oruŹju uzimaju na licu mesta gde je oruŹje pronađeno ili kad se ono skloni, odnese i tako dalje?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Postoji procedura kako se to oruŹje skuplja i podiže. Jedini razlog tome je da se ne stvore tuđi otisci na tom oruŹju, a inaĉe to se ne radi na licu mesta, već se radi u laboratorijama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo uobičajeno da se u to vreme, koje nije bilo neko redovno, već prilično nemirno, uzimaju otisci sa oružja?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Ja ne znam da je u bilo kojoj borbi ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodin Sakson, izvolite.

TUŽILAC SAKSON: Čini mi se da se priprema teren za još jedno sugestivno pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Dajte da saslušamo kraj. Da čujemo ostatak pitanja. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Profesore Dobričanin, da li je bilo uobičajeno u slučaju sukoba između policije i naoružanih terorista, pripadnika UČK, bilo kakvih oružanih sukoba, da se uzimaju otisci sa oružja koje se pronađe?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, to nije posao mog instituta tadašnjeg. Uzimani su otisci samo onda kada se radilo o izvršiocima terorističkih akcija koji su bili uhvaćeni u tim akcijama. Znači upoređivani su otisci na njihovom oružju i na njihovim šakama. Kod masovnih ovih događaja nije nikad rađena identifikacija papilarnih linija na oružju ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: ... koliko ja znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA BONOMI: Postavio bih vam jedno pitanje. Čini mi se malo čudnim da u ovakvom jednom slučaju gde imate 40 tela i gde treba da uzmete otiske prstiju sa svakog od tih 40 tela i kada se vodi spor o tome da li se radi o masakru ili se radilo o borbi i kad ima puno

oruŕja, zar vam se ne ĉini da bi bilo oĉigledno da treba izvrŕiti komaparciju otisaka prstiju na oruŕju i otisaka prstiju preminulih?

SVEDOK DOBRIĀANIN: Ćasni sudija Bonomi, ja sam rekao i ranije da mi nije poznato da li su uzeti otisci prstiju sa tog oruŕja. Moguće je, ali to je van našeg redovnog posla i te rezultate ja nikad ne dobi- jam i nisam ni zainteresovan za tako nešto.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloŕeviu.

OPTUŕENI MILOŕEVIĆ – PITANJE: Profesore DobriĀanin, gospodin Sakson vas je pitao da li je gospoĉa Marinkoviĉ mogla da sasluŕa svedoke, pa vas u vezi s tim pitanjem pitam: da li je u Raĉku, kad ste vi konaĉno u njega uspeli da uĉete 18. januara, bilo ijednog svedoka koji je eventualno mogao da da neku izjavu?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Tog dana u Raĉku nisam video ni jednog jedinog ĉoveka.

OPTUŕENI MILOŕEVIĆ – PITANJE: Hvala. Profesore, vas je juĉe gospodin Sakson pitao, pokazujući i fotografiju deĉaka koji je poginuo u Raĉku. Da li ste imali prilike da sluŕate svedoĉenje nemaĉkog novinara Bo Adama (Bo Adam) koji je istraŕivao kako je taj deĉak poginuo, praveći intervjue s njegovom porodicom?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Delimiĉno sam ĉuo taj inter- vju. Morao sam da odem i da napustim stan kad sam to gledao.

OPTUŕENI MILOŕEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, da li ste videli da je porodica objasnila da je deĉak poginuo od hica ispaljenog s druge strane doline, kako su mu pokazali?

SVEDOK DOBRIĀANIN – ODGOVOR: Deĉak je imao samo jedan pogodak u leĉa i mogao je da bude pogoĉen sa bilo koje strane, ali je pogodak iŕao odozdo put naviŕe, tako da se verovatno naŕao na nekom uzviŕenju, na uzbrdici, ako niŕta drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, profesore. Vama je ovde pokazano više fotografija gde se vidi više tela, pogotovo u onoj jaruzi i onda su ... Stalno vam je skretana pažnja da pogledate broj, određen broj, više brojeva i tako dalje. Da li biste najkraće moguće mogli da kažete kakav je postupak utvrđivanja identiteta lica na fotografijama, na takvim fotografijama?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Ja se lično nikad ne bih prihvatio identifikacije tela na onakvim fotografijama i u onakvim položajima, gde se ne vide ni tela ni njihovi delovi i to je apsolutno aproksimativno napravljeno nešto što nema gotovo nikakvu vrednost, u sudskoj medicini mislim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, profesore. I još samo par opštih pitanja u vezi sa onim šta vas je pitao gospodin Sakson. Vi ste na početku unakrsnog ispitivanja rekli da niste imali problema sa Albancima, a dugo ste živeli sa njima na Kosovu i Metohiji.

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Nikada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vam je poznato da su Srbi i Crnogorci na Kosovu i Metohiji imali kakvih problema sa ponašanjem albanskih separatista?

SVEDOK DOBRIČANIN – ODGOVOR: Bilo mi je poznato iz moje struke, gde sam ja obrađivao sve povrede i torture koje su preživljavali stanovnici ...

TUŽILAC SAKSON: Časni sude ...

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Sakson.

TUŽILAC SAKSON: Ovo sigurno nije bila tema koju sam ja pokrenuo tokom svog unakrsnog ispitivanja.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Odluka Pretresnog veća je da to ne proizlazi iz unakrsnog ispitivanja. Molim vas da postavite neko drugo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam zapisao odgovor profesora Dobričanina juče dat gospodinu Saksonu da on lično nije imao problema sa Albancima i zbog toga sam ga pitao da li mu je poznato da li su Srbi i Crnogorci na Kosovu imali problema sa albanskim separatistima i to je bilo u toku unakrsnog ispitivanja, jer je on takav odgovor dao. I pretpostavljam da se i on sam seća toga.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Sakson.

TUŽILAC SAKSON: ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, mislim da treba da pređete na drugo pitanje. Previše vremena ste ionako već potrošili na ovo dodatno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, gospodine Robinson. Nemam više pitanja koja proizlaze iz unakrsnog ispitivanja, osim ovog pitanja koje sam postavio i za koje ste vi zadužili gospodina Saksona da proverii ova dokumenta. A pitanje je bilo da se vidi kada su uzeti otisci prstiju radi identifikacije i da li na svim dokumentima stoji da su uzeti posle 18. januara, znači 20. ili nekog datauma oko tog datuma.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Sakson, dokle ste stigli?

TUŽILAC SAKSON: Časni Sude, evo upravo sam završio podsetnik, ali treba da ga otprintam, da napravim primerke i da ga donesem ovde. Trebaće mi nekoliko minuta, budući da sam povezan s print-erom na trećem spratu, ali mogu da obavestim Pretresno veće da na polovini onih formulara nema datuma, a na polovini ima 20. januar.

SUDIJA ROBINSON: To govorite o datumu na onoj poslednjoj strani, dakle da ih polovina nema, a da oni gde ima, imaju datum 20. januar.

TUŽILAC SAKSON: Da.

SUDIJA ROBINSON: A kada bismo mogli da dobijemo vaš podsetnik?

TUŽILAC SAKSON: Pa evo ja ću to da pošaljem gospođi Diklić (Diklich) i onda će to ona moći odmah da otprinta. Dakle trebaće nam nekoliko minuta.

SUDIJA KVON: Mogli bismo sada da se pozabavimo o prihvatljivosti tabulatora broj 5, dok čekamo. Mislim da sadržaj tabulatora broj 5 nije predodčen svedoku, samo su fotografije predodčene i to ne bi trebalo da bude problem.

TUŽILAC SAKSON: Ja sam završio svoje unakrsno ispitivanje pre nego što sam se uopšte pozabavio tabulatorom 5, budući da je toliko vremena bilo prošlo, tako da nisam o tome porazgovarao sa svedokom, ali hteo bih da vam skrenem pažnju da tabulator 5, onako kako je predodčen preko ovog svedoka, ne pokazuje uopšte na poreklo dokumenta, ali Tužilaštvo je pronašlo ovaj dokument na veb sajtu koji se zove srpska mreža i ja sam jednostavno hteo da skrenem pažnju Pretresnom veću na to pre nego što se donese odluka o prihvatljivosti tog dokumenta, jednostavno kako bi Pretresno veće znalo koji je izvor tog materijala. Ja takođe Pretresnom veću mogu da podelim kopiju materijala onako kako je nađen na veb sajtu, naravno ukoliko Pretresno veće želi i to je deo članka na tom veb sajtu koji se zove "Predmet Račak, istina i manipulacija" i tu se vide te iste fotografije.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, da li možete da potvrdite da se o ovome nije razgovaralo sa svedokom i da iz tog razloga to ne treba prihvatiti i uvrstiti u dokazni spis? Mi već imamo ovakve fotografije u spisu. Da li imate neke primedbe u vezi sa tim?

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ: Imam, gospodine Kvon. Ja sam upravo ovaj tabulator 5 koristio samo da pokaŹem svedoku fotografije. Inaĉe su se te fotografije pojavljivale u više navrata ovde u vezi s Raĉkom i svedok je odgovarao na pitanja i upravo je objašnjavao zašto je neprirodno, odnosno nemoguće da se ova kapa koja se vidi na dva tela, zadrŹi na glavi. Pogotovo evo na, na, u, na, na ovoj prvoj fotografiji se vidi da je ĉovek pogođen u glavu, ali mu je kapa na glavi. Vrlo je detaljno objašnjavao profesor Dobriĉanin zašto je to nemoguće.

SUDIJA KVON: Tako se i ja sećam ... Onda pretpostavljam da se TuŹilaštvo ne protivi tome da se samo ta fotografija uvrsti u spis.

TUŹILAC KVON: I to za tu svrhu, da.

SUDIJA ROBINSON: Uvrštavamo fotografiju sa druge strane, tabulatora 5. Gospodine Najs (Nice), sada u eri elektronske simultanosti, pretpostavljam da ĉete vaŹ podsetnik uspeli da isprintate do sada. Ali moŹemo sada da poĉnemo sa raspravom.

(Pretnesno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, kada je reĉ o ova 24 dokumenta, da li ĉete da imate neka pitanja za svedoka u vezi s tim. Ako nemate pitanja u vezi s tim, onda moŹemo svedoka da pustimo da ide kući.

OPTUŹENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, zavisi od toga Źta ĉemo videti u tim dokumentima, jer oni nisu prikazani. Svedok je vrlo jasno rekao da su otisci prstiju uzeti nakon parafinskog testa i to

potvrđuju oni dokumenti koje smo videli ovde, da su uzeti 20. januara, otisci prstiju. Ja sad ne znam da li ima ijedan dokument gde postoji datum da postoji da su uzeti otisci pre 20. januara. I u vezi s tim, dakle, da li svedok ima šta da objasni ili ne, jer svedok je bio vrlo jasan u odgovoru da su prvo uzeti otisci "parafinske rukavice", a posle toga otisci prstiju. I on to kategorično tvrdi. A dokumenta to i potvrđuju, bar ona koja smo videli. Ako to nije sporno, ja zaista nemem više nikakvo pitanje u vezi s tim.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Sakson, šta vi osporavate, ako nešto osporavate u vezi s tim dokumentima?

TUŽILAC SAKSON: Izvinjavam se, časni Sude, šta ja osporavam?

SUDIJA ROBINSON: Mislim šta je vaš stav u vezi s tim dokumentima? Čuli ste šta je gospodin Milošević rekao.

TUŽILAC SAKSON: Stav Tužilaštva je da ti dokumenti, barem na prvo čitanje, pokazuju da je barem neko preliminarno uzimanja otisaka prstiju na nekim od žrtava učinjeno 18. januara. Nisam siguran da li sam odgovorio na pitanje.

SUDIJA ROBINSON: Da, odgovorili ste na pitanje. Dobro, znači imamo razliku.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Dobro. Sada smo dobili rezultat rada gospodina Saksona. Gospodine Sakson, u vezi s ovim dokumentom, recite mi da li sam u pravu ako kažem da tamo gde nema ništa u koloni gde treba da stoji datum na formularu s otiscima prstiju, da za te otiske u prvom dokumentu u najnižem paragrafu stoji datum 20. januar?

TUŽILAC SAKSON: To je tačno. Datum 20. januar i dalje stoji na prvoj strani, ali na poslednjoj strani ne vidimo ništa.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, imate li vi pitanja u vezi s ovim?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ako nigde nema nijednog drugog datuma, nego 20. januar, gospodine Robinson, valjda je to dovoljna potvrda da je tačno rekao profesor Dobričanin, da su otisci prstiju uzeti 20. januara, dakle posle uzimanja otisaka za "parafinsku rukavicu".

(Pretnosno veće se savetuje)

TUŽILAC SAKSON: Dozvolite mi da ukratko odgovorim. Ni na jednom od formulara sa otiscima prstiju nema nikakve indikacije o tome da li su otisci prstiju uzeti pre ili posle testova na barutne čestice.

SUDIJA ROBINSON: U redu. O tome smo već čuli argumente obe strane, hajde da sada tome damo broj.

sekretar: Broj je 856(1).

SUDIJA ROBINSON: Professore, time je vaše svedočenje privedeno kraju. Hvala vam što ste došli da svedočite pred Međunarodnim sudom. Sada možete da idete.

SVEDOK DOBRIĀANIN: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: U redu. A sada možemo da nastavimo sa debatom o pitanju dokaza. Gospodine Najs, vi ste bili blizu početka ili blizu kraja vaših argumenata?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, pre nego što se vratimo pitanju sudije Bonomija, to je ono o čemu sam ja govorio kad smo završili, dozvolite mi da prvo spomenem dve sasvim zasebne administrativne stvari, kako bismo to ostavili iza sebe. Sutra se održava Statusna konferenci-

ja. Ako vam je to od pomoći, ja imam popis predloga koje mogu danas popodne da raspodelim, umesto da to zavodimo kao poseban spis. To će jednostavno da uštedi vreme svima. Drugo, dok se svi još dobro sećamo svedočenja poslednjeg svedoka, da kažem jednu stvar. Znao da je gospodin Sakson napravio jedan podsetnik sa imenima. Sudija Bonomi je sugerisao da bismo mi trebali sa optuženim da dogovorimo neke stvari u vezi s tim, kao što bismo to radili sa bilo kojim drugim optuženim koji ima advokata koji ga zastupa. Ja bih sada samo želeo da podsetim Pretresno veće da smo mi u nekoliko navrata pokušavali da sarađujemo sa optuženim i tu nije bilo nikakvog uspeha ili kada takve naše ponude nisu naišle ni na kakav odgovor od njega. Na primer, svaki put kada smo imali Pravilo 68 i njega pozvali da neke parametre uspemo da promenimo, od njega nisam dobio nikakav odgovor. Jedino sam se jednom prilikom sastao sa njegovim saradnicima i to je bilo u slučaju kad su oni želeli nešto da saznaju od mene. Prema tome, želeo bih sada da zamolim Pretresno veće, umesto da mi to njega pitamo, da Pretresno veće to njega pita i da ga pita hoće li s nama sarađivati da sredimo taj popis imena. Ako je odgovor "da", u redu, onda ćemo to da učinimo. Ako on kaže "ne", onda znamo gde smo.

SUDIJA KVON: Treba imati na umu da je optuženi rekao da se Raif Salihu ne pojavljuje u dodatku. Možda nije imao vremena da proveri sve tabele. Ne možete da očekujete da sve to proveri i odmah da odgovori.

TUŽILAC NAJS: Najbolje je da ne zaobilazimo sada i da ne plešemo više oko tog problema koji je optuženi stvorio svojim ponašanjem. Na jednom suđenju na kom sve dobro funkcioniše i u kom su obe strane dobro zastupljene, sudija bi rekao obema stranama: sastanite se i rešite to i ukoliko se to ne reši, sudija će sigurno želeći da zna zašto se ta stvar nije rešila.

SUDIJA BONOMI: Ja savim dobro razumem šta vi govorite, kao što sam već juče objasnio gospodinu Saksonu. Ali zašto ovaj put jed-

nostavno ne iznesete vaŝ stav, kao ŝto ste vi već ućinili u pisanom obliku i ne poŝaljete ga optuženom i ne pozovete optuženog da on i njegovu saradnici to prođu i da to proba da se reŝi? Ućinite to tako i onda se vratite nama, jer bi meni bilo draže da se ja aktiviram po tom pitanju tek nakon ŝto se to obavi. Da li biste, molim vas lepo, bili ljubazni da ovom prilikom joŝ jedanput to pokuŝate da uradite i da vidite kakav će da bude rezultat, jer utisak koji sam stekao juće od gospodina Miloŝevića je to da je i njemu bilo stalo do toga da se to već jedanput sredi? Prema tome, moŝda će ovog puta ipak biti nekog napretka. Mislim da ovo pitanje nije kraj sveta i da je to pitanje koje bismo trebali da razreŝimo na ovakav naćin.

TUŢILAC NAJS: Ali da se na to ne troŝi previŝe vremena. Ćasni Sude, sudija Bonomi je juće postavio pitanje, mislim da je tu u transkriptu. Reкао je: "U ovoj sudnici vode se dva suđenja. Oba se bave istim svedocima ili potencijalnim svedocima. Stav Tuŝilaŝtva u vezi sa tim svedokom je sasvim razlićit u jednom predmetu od stava koji je Tuŝilaŝtvo zauzelo u drugom predmetu". I mene je, zatim, sudija pitao da li je prikladno da Tuŝilaŝtvo zauzima takav stav. Pa odgovor na to pitanje, po mom miŝljenju, je da je to i prikladno i potrebno i neizbeŝno, da mi imamo stav kakav imamo i da to nije niŝta loŝe. To je jedna od posledica da se ovde vodi nekoliko predmeta u kojima se sudi razlićitim stranama u jednom sukobu. Nadam se da ću to uspeti jasno da kaŝem u nekoliko rećenica, odnosno nekoliko minuta. Mislim da je to, zapravo, dobra stvar. Moŝda ste vi već zaboravili, ali ja ću da vas podsetim da ono ŝta se sada događa sa Jaŝovićem, da se to već dogodilo sa ŝukri Bujom (Shukri Buja). To je svedok na koga se oslanjalo Tuŝilaŝtvo kako bi govorio o prisustvu i umeŝanosti OVK u događaje u Raćku i to upravo ovog dana kojim se mi sada bavimo. On je bio unakrsno ispitan. Tuŝilaŝtvo tada nije imalo nikavog razloga da u njegove izjave sumnja. On je zatim pozvan u *Predmetu Ljima*j da govori o jednoj sasvim drugoj stvari i on je tada postao neprijateljski raspoloŝen i proglaŝen je neprijateljski raspoloŝenim svedokom na zahtev Tuŝilaŝtva. Prema tome, to je Tuŝilaŝtvu omogućilo da od njega dobije neke njegove stavove u

vezi sa nekim temama u vezi sa njegovim svedočenjem. Tu istu mogućnost ima na raspolaganju i optuženi da je primeni u buduće, ako to želi. Ja sam na samom početku rekao sledeće: kad imate svedoke kojima se veruje i verovatno govore istinu u delu njihovog svdeočenja, a možda im je nešto teže da otvoreno kažu neke stvari u nekom drugom delu njihovog svdeočenja, uvek postoji mogućnost Tužilaštvu koje krivično goni, da donese taktičku odluku i da kaže: "u redu, ako pozovemo ovog svedoka, pozvaćemo da u predmetu 1 i to je u redu. Ali ako ga pozovemo u predmetu 2 i stvari krenu jako loše, onda će to biti neprijatno za predmet broj 1." Dakle možda su tužiocu u *Predmetu Ljima* zaključili: možda će se taj svedok drugačije ponašati, hoće li to možda uticati i na vaš predmet. Prema tome, to bi bila jedna osetljiva odluka za celo Tužilaštvo koje bi trebalo da je donese i bilo bi to nešto što bi, kad bismo mi odlučili da se on ne pozove, to bi bilo zabrinjavajuće, jer tada ovaj optuženi i ovo Pretresno veće ne bi znalo da se Šukri Buja u realnosti odlučio da se ponaša drugačije. Prema tome, u ovom primeru, naravno, redosled događaja bio je sledeći: prvo je pozvan svedok kome nije bilo razloga neverovati, a zatim su tog svedoka ispitivali u drugoj sudnici. Imamo istu situaciju sa svedokom Jašovićem. Mi imamo čistu koincidenciju da se sve to dogodilo u isto vreme. Ali, dakle, on je u drugi predmet pozvan zbog istinitosti svojih navoda. A u ovom Predmetu je onda postalo jasno da ipak ima razloga da se u njegove navode sumnja. Prema tome, redosled događaja je isti u oba primera. Zašto ja to spominjem? Zato što se može videti da bi stvari možda bile komplikovanije da su se stvari odigrale drugačijim redosledom. Dakle da je Tužilaštvu bilo jasno da u tog svedoka ipak treba sumnjati, Tužilaštvu bi bilo teže. Ne nemoguće, ali teže da ga pozove u nekom drugom predmetu.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Najs, ja mislim da ste vi u vezi s njim od nas zatražili da mi zanemarimo sve čime se on bavio, jer vi ste to neutralisali vašim izjavama. Jeste li vi to rekli u vezi s njim, zar ne?

TUŽILAC NAJS: Ne mogu da se setim da sam to baš tako rekao. Ja

jesam sigurno Ńeleo da neutraliŃem efekat njegovih izjava.

SUDIJA BONOMI: Ali njega TuŃilaŃtvo u drugom predmetu brani pred napadima uperenim na njega u kojima se on napada da je radio upravo one stvari za koje vi kaŃete u ovom Predmetu da ih je radio, to jest da je muĉio svoje svedoke. Ja sada ne znam Ńta je Ńukri Buja govorio u *Predmetu Ljima* i ne mogu te stvari da uporedim, meăutim mi smo sada suoĉeni sa jednim ekstremnim primerom svedoka o kom se vi jednostavno morate opredeliti, na ovu ili na onu stranu, jer inaĉe ĉe dva razliĉita Pretresna veĉa moŃda da doău do dva razliĉita zakljuĉka o ĉoveku koji svedoĉi u istom sudu, otprilike u isto vreme po pitanju da li je on muĉio svedoke ili ne, jer moŃda ni jedno ni drugo Pretresno veĉe nema celovitu sliku. MoŃda ste samo vi u poziciji da imate celovitu sliku i meni se ĉini da je ovo jedna vrlo neugodna situacija u koju je stavljeno Pretresno veĉe.

TUŃILAC NAJS: Da li su ga oni branili u vezi sa tim navodima ili ne, to ne znam. To, naravno, zavisi od toga kakva su taĉno pitanja postavljana prilikom unakrsnog ispitivanja i da li je od njega samo zatraŃeno da razjasni neke svoje odgovore ili da li je tu ipak bila neka posebna svrha u pozadini tih pitanja. I ako se sud naŃao u nezgodnoj situaciji, to je ipak situacija s kojom se jednostavno moramo suoĉiti na ovim suăenjima. I o tome ĉu da govorim za nekoliko trenutaka.

SUDIJA BONOMI: Ali to nema veze s tim. Tu se radi o principijelnom pitanju. Ista se stvar moŃe dogoditi i na nekom engleskom sudu na kom ste vi ranije radili. Ja mislim da tu jednostavno treba doneti odluku. Barem ja to tako razumem. Nema nikakvog principa zaŃto bi to trebalo da se smatra drugaĉijom situacijom od situacije ovde.

TUŃILAC NAJS: Situacija sa ovim konkretnim svedokom ovde i ovim konkretnim navodima je sledeĉa: ako je situacija ovako crno-bela kao Ńto vi kaŃete, onda je moguĉe ili da ja u ovom Predmetu kaŃem da ne mogu unakrsno da ispitujem na osnovu toga Ńto u njega ne moŃe

da se veruje, jer on je policajac koji muči svoje svedoke i, prema tome, moram bezuslovno da prihvatim materijale koje on donosi ili bi u drugom predmetu trebali u potpunosti od njega da odustanu. U svakom slučaju, to bi onda bio izraz konačne odluke advokata koji vode krivično gonjenje u jednom i u drugom predmetu. Dozvolite mi da se sada ovde zaustavim i da vas zamolim da pogledate celovitu sliku pozivanja svedoka pred sud. Moje kolege dolaze iz više pravnih sistema i možda bi, recimo, moje američke kolege više bile sklone tome da izražavaju lične poglede o verodostojnosti svedoka. Ja, pak, smatram da uvek treba pozivati svedoke kojima se možda može verovati, ali da u to ne treba unosti vlastite emocije. Ono šta ne sme da se radi, ne smeju da se pozivaju svedoci kojima se uopšte ne može verovati, koji potpuno spadaju van parametara verodostojnosti. Prema tome, mogu postojati okolnosti i do takvih okolnosti često dolazi kada se nekom svedoku može verovati u delu njegovog iskaza, a kada je drugi deo njegovog iskaza malo više upitan. Vi ćete da se setite da sam ja već pozvao nekoliko svedoka koje sam pozvao samo zbog jednog dela njihovog iskaza i jasno sam rekao da ne prihvatam to šta će oni da kažu o nekim drugim pitanjima.

SUDIJA BONOMI: Mislim da ne možete da mi budete od neke veće pomoći u vezi s ovim pitanjem i možemo to beskrajno da raspravljamo, ali mislim da sam sad jasno čuo koji je vaš stav.

TUŽILAC NAJS: Dobro. Dozvolite mi sada samo da zaključim. Želeo bih da kažem još dve stvari. Principijelno govoreći, mislim da je bolje da se suđenja nastave bez donošenja globalnih taktičkih odluka, jer bi to zaista dovelo do neugodne i nezavidne situacije. Treba da nastavimo naša suđenja u našem akuzaturnom postupku. To može da dovede do nekih neugodnih posledica, ali to nije ništa loše. U ovom konkretnom slučaju, a sada moramo da se dotaknem i dokaza koje optuženi želi da uvede putem ovog svedoka. Valja da se kaže da kada smo mi prvi put čuli za njega kao izvor informacija, kao osobu koja stoji između onoga šta je neko rekao i ovog Pretresnog veća, bilo je apsolutno neophodno da se ja raspitam, kako bih ustanovio

šta da uĉinim sledeće. Ako ja dobijem neku izjavu koju mi nije dao svedok koji se ovde nalazi, koji svedoĉi, nego koja je dobijena od jednog policajca, moja je duŹnost da to istraŹim, pogotovo ako ta izjava govori neŹto suprotno mojim tezama. To je moj posao. Vi ćete da se setite da sam ja odbio da poĉnem sa unakrsnim ispitivanjem sve dok nisam znao kakav ću stav da zauzmem. Ja sam moŹda morao da napravim neke koncesije prilikom unakrsnog ispitivanja, jer nisam znao da li ću u vezi s nekim temama morati te teme da osporavam ili da ih prihvatim. I onda jednom kad je taj materijal uŹao u spis, prvo kroz svedoka Marinković, a sada se predlaŹe da taj materijal uĉe putem svedoka JaŹovića, ako se on pozove. Moja je duŹnost da ja taj materijal proverim. A ja, pod uslovima koji vladaju ovde, jednostavno ne mogu da kaŹem: e zato Źto je taj svedok pozvan drugde kao ĉovek koji govori istinu, ja sada ne smem njega da ispitujem o tome da li je istinito to Źta vi tu kaŹete. Prema tome, posledica je toga da bi se onda dogodilo da bih ja morao ne samo da dozvolim da svih ovih 80 izjava uĉe u spis neosporeno, nego bi uopŹte moja mogućnost da osporavam dokaze u akuzaturnom postupku, bila ozbiljno naruŹena. Dakle, joŹ par stvari. Ono Źta je rekao gospodin Kej u podrŹku zahteva, navodi me da kaŹem joŹ par stvari. Prvo, vratimo se korak unazaĉ. Pazite, mi sada ovde gledamo ... Suoĉeni smo sa 80 izjava svedoka koji će da uĉu u spis.

SUDIJA ROBINSON: 57.

TUŹILAC NAJS: Ne, ne. Ako pogledate detaljnije indeks i tabulator, znaĉi tabulator 1 ide do broja 57, a onda tabulatori 2 do 30 dovode nas do ukupnog broja od 87. Tu su joŹ i 3 i 4. Znaĉi to je ukupno 89 izjava. OptuŹeni je juĉe ujutro rekao da on Źeli da ovaj materijal uĉe u spis zato Źto on indicira ili delimiĉno indicira stvari i informacije koje su organi unutraŹnjih poslova imali o aktivnostima terorista u podruĉju Raĉka. On je zatim rekao da se iz tih materijala vidi da se u mnogim izjavama spominju razliĉita imena, imena osoba koje su bile Źrtve u Raĉku. On je sugerisao da to moŹe da stvori jasnu sliku onoga Źta se dogodilo i zatim je to povezao sa svedokom

Dobričaninom i rekao da ćete kasnije da dobijete jednu slojevitú i jasnu sliku. Kad je reč o optuženom i šta je on u pravnom smislu govorio šta želi da postigne, mislim da je na osnovu onoga što je rekao, moguće je zaključiti da ovaj materijal, koji ja još nisam analizirao ovih 89 izjava, da će one da identifikuju ljude koji su bili aktivni u OVK i u 1998. godini i u 1999. godini. Prema tome, iz njegovog zahteva, iako on to nije eksplicitno rekao, možda proizilazi i to da će ove izjave govoriti o članstvu u OVK nekih od onih ljudi za koje Tužilaštvo kaže da su izgubili život kao nedužni civili. Dakle to su daljnje izjave od onih koje je uvela svedok Marinković. Moj uvaženi kolega gospodin Kej, pozvao vas je juče popodne da uzmete u obzir još nešto. On je, između ostalog, rekao: "Bilo je još drugih imena, neka su se imena ponavljala u prethodnim materijalima drugih svedoka". Dakle kada govorimo daljnja imena, mislimo na ona imena povrh imena koje je uvrstila u spis sudija Marinković. I, dakle, to su imena za koja se kaže da su oni imali vezu sa OVK. I onda je rekao: "To se svodi na otprilike 30 imena iz dodatka ěAí optužnice". Njih 30 spada u tu kategoriju. Oni su u izjavama svedoka koje je Jašović uzeo 1998. i 1999. godine identifikovani kao pripadnici OVK. Zaustavimo se tu na trenutak. Ako, dakle, on i optuženi iznose iste argumente, izgleda da oni žele da se ovi materijali uvrste u spis zbog istinitosti njihovog sadržaja. Dakle da se dokaže da su ljudi iz dodatka "A" optužnice bili aktivni članovi OVK. Kasnije je gospodin Kej argument postavio drugačije. Rekao je da se ovde radi o krivičnoj odgovornosti optuženog i o pitanju stanja svesti optuženog. Rekao je da su to službeni zapisi iz predmetnog vremena koji nisu stvoreni za potrebe ovog suđenja. Oni su stvoreni unutar pravosudnog sistema, kakav je tada postojao i sasvim je pravilno reći da se optuženi može osloniti na sadržaj tih informacija kad dokazuje pitanja koja se odnose na stanje njegove svesti u predmetno vreme. Gospodin Kej je zatim to još pojačao i rekao, dakle, da optuženi po tom osnovu ima pravo da uvrsti te materijale u spis. Na kraju je gospodin Kej sugerisao, nakon što se osvrnuo na situaciju sa kapetanom Draganom, koga je pozvalo Tužilaštvo, da je to materijal koji je pripremljen pre podizanja optužnice, koji nema veze sa

ovim predmetom i sugerisao da se tu radi o jednoj sasvim drugačijoj vrsti dokaza. Časni Sude, ja se izvinjavam što sam morao da idem kroz sve ovo, međutim situacija s kojom sam ja sada suočen, barem se meni tako čini, bez obzira na drugi argument gospodina Keja, jeste to da ovaj materijal ulazi u spis zbog istinitosti njegovog sadržaja. Ako je to tako, onda, prvo, ja moram tačno da znam na šta se oni oslanjaju i šta ovaj materijal zapravo govori. Možda različite izjave govore različite stvari. Mi jesmo uspeli da nađemo engleske prevode većine tih izjava preko noći, ali ja još nisam uspeo sve to da pregledam. Pre nego što budem u stanju da razmotrim kakav je moj stav u vezi sa Jašovićem, mi moramo da znamo na šta se optuženi u tim izjavama oslanja i za svrhu dokazivanja čega. Meni se sada čini, ja moram da pretpostavim da je svrha uvođenja ovih izjava u spis to da se dokaže da su ljudi za koje mi kažemo da su bili nedužni civili, zapravo bili aktivisti OVK. I imajući to u vidu, želeo bih sada vas podsetiti na dve stvari. Prvo, u opštoj praksi ovog Pretresnog veća, skrećem ovde vašu pažnju na jedan primer, to je ono šta je sudija Mej (May) rekao o svedočenju Helene Rante, rekao je da se obično izjave ne uvrštavaju u spis. Isto to je rekao u vezi sa jednim drugim svedokom kasnije u postupku kada je optuženi želeo da uvrsti u spis izjave svedoka nekoga ko je želeo da drugačiju priču o jednom smrtnom slučaju od priče koju je dao svedok koji je tada svedočio. Sudija Mej je tada rekao: "Pravilan postupak u ovom slučaju je da vi pozovete tog svedoka. On tada može da svedoči. U međuvremenu, ako želite da se izjava uvrsti u spis, mi ćemo da je označimo za identifikaciju" i stvari se nisu pomakle dalje od toga. To može da se pronađe na strani 7.914 zapisnika. Da se sada nadovežem na ono šta je juče rečeno o tome kakav je, potencijalno gledano, pravni, kakva je pravna situacija ovih materijala. Vi znate, naravno, šta je Žalbeno veće reklo o prihvatljivosti iskaza naših istažitelja. Dozvolite mi da vas podsetim na jedan kratak pasus pri kraju paragrafa 18, gde Žalbeno veće, nakon što je analiziralo situaciju u *Predmetu Kordić* i *Predmetu Galić*, zaključuje sledeće, citiram: "Da bi se izbegli svi nesporazumi, možda je ipak nužno da se doda da u odluci iz *Predmeta Galić* nema ničega što bi sprečilo da pisana izjava koju su potenci-

jalni svedoci dali istražiteljima Tužilaštva ili drugima za svrhu pravnog postupka, da se uvrste u spis, bez obzira na to što ne ispunjavaju uslove Pravila 92bis: 1) ukoliko se na to uvrštenje ne izjavi prigovor ili 2) kada takva izjava na drugi način postane prihvatljiva, na primer, ukoliko se tvrdi da pisana izjava sadrži neku prethodnu izjavu protivrečnu iskazu svedoka". Nijedan od ova dva uslova ne može ovde da se primeni. Principi koje je formulisalo Žalbena veće, koji su poznati ovom Pretresnom veću, po našem mišljenju su to da materijali koji su ovako važni, to je isto bio slučaj u *Predmetu Galić*, koji su ovako važni za teze Tužilaštva, ne smeju ući u spis, a da se svedoci pri tome ne pozovu da svedoče. Ako pak postoji neki razlog da oni ne mogu da se pozovu, na primer ako su umrli ili ako postoje neki drugi uslovi da se to onda može uvrstiti u spis samo ako su pre toga ispunjeni svi ovi drugi uslovi. Prema tome, iako se čini da su ove izjave uzete u okviru neke vrste pravnog procesa, očigledno ne ovog procesa, ovi dokumenti ne mogu da se kvalifikuju i ne smeju da se uvrste u spis. Vidim da gospodin Sakson želi nešto dodati. Ne, ne želi. U redu. Dakle, vratiću se na mesto na kome sam juče počeo. Kad je reč o ovim izjavama i onim koje su ušle preko svedokinje Marinković i ovim sada, nemamo nikakvo objašnjenje zašto se ti ljudu ne pozovu da sami svedoče uživo. A mi mislimo da kada je reč o jednom tako važnom pitanju, da to objašnjenje mora da se pruži. U slučaju pak, a sada to samo kažem da se ne bih vraćao kasnije na to, u slučaju da sud bude spreman da uvrsti u spis 89 izjava ove vrste, a da se pre toga ne razjasni koja je njihova svrha, da se vide koji se odnose na ljude iz Račka, a koje na druge stvari, ja moram da kažem da ja nisam u stanju da po njima ispitujem danas, a, bogami, ni sutra. Kad je reč o jednom ovako važnom pitanju, ja moram da istražim te izjave. I to je to. Mislim da ne moram ništa više da kažem, ako ne mogu više da vam budem od pomoći. U stvari, možda bih trebao još nešto da kažem da se meni ne čini, uz najveće poštovanje prema gospodinu Keju, da je njegov drugi argument, gde on nastoji da reklasifikuje te dokumente u jednu drugu kategoriju dokumenata i da kažem da je to jednostavno zato što su oni pripremljeni pre nego što je podignuta optužnica u ovom Predmetu, da to mnogo

menja situaciju ili njihov status. Ako su te izjave bile zabeležene u nekoj vrsti pravnog postupka, one još uvek moraju da ispune razne uslove prihvatljivosti i pouzdanosti da bi bile uvrštene u spis. U stvari, još jedan stvar koju bih hteo da naglasim, iako sam to već naglasio ranije, kad postoje ozbiljna pitanja u vezi sa pouzdanošću izjava, to se takođe spominje u odluci Žalbenog veća o prihvatljivosti izjava istražitelja, paragrafi 26 do 31, kada, dakle, postoje ozbiljna pitanja u vezi sa pouzdanošću izjava, onda se iskazi iz druge ruke ne smeju uvrstiti u spis. Naš je stav, uz dužno poštovanje, da tri kontradiktorne izjave koje su uzete na način koji smo mi vrlo jasno pokazali, su same po sebi sasvim dovoljne da pokažu postojanje indicija nepouzdanosti kad je u pitanju rad ovog policijskog inspektora i pod tim okolnostima nije u redu da se one uvrste u spis na ovaj način.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, da li možete da se vratite na paragraf 18 odluke Žalbenog veća o prihvatljivosti izjava istražitelja. Oni tu navode dve okolnosti pod kojima izjave nisu ispunile kriterijume iz Pravila 92bis da se pod tim okolnostima ipak dokazi mogu prihvatiti: jedno, kad nema prigovora, a drugo ako se time osporavaju nekonzistentnosti prethodnih izjava. Da li je to primer širih razlika?

TUŽILAC NAJS: Pa mislim da se ne navode baš svi uslovi, ali ja sada neću da iznosim argumente u vezi sa tim, budući da moj argumet, ipak, ono šta sam ja izneo, nije bilo u potpunosti ograničeno i neću sada da pokušavam da ulazim u tehničke detalje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, čuli smo vaše mišljenje juče, a sad bih hteo da čujem od gospodina Miloševića da pojasni koja je svrha, odnosno šta on pokušava da uradi predočavanjem ovih izjava svedoka. Vidim da nam je isteklo vreme. Danas popodne u sudnici da li se održava drugo suđenje?

sekretar: Danas popodne se održava rasprava u *Predmetu Ljijmaj*.

SUDIJA ROBINSON: Da, popodne se održava suđenje u *Predmetu*

Ljimaž. Dakle moraćemo sada da napravimo pauzu, a nastavićemo sutra u 8.00 Statusnom konferencijom, a u 9.00 ćemo da nastavimo sa diskusijom i ćućemo mišljenje gospodina Miloševića.

(Pretrerno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Statusna konferencija je sutra u 8.00, a u 9.00 ćemo da nastavimo sa suđenjem. Koliko sam shvatio, možemo samo da nastavimo posle Statusne konferencije, dakle nema potrebe da se bilo šta menja. Gospodine Miloševiću, vi biste trebali da imate spremnog još jednog svedoka, dakle ne mislim sad na gospodina Jašovića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Razumem to, gospodine Robinson. Da li ja imam mogućnosti da bar nekoliko rećenica kažem u objašnjenju zašto smatram da je neophodno da svedoći gospodin Jašović i zašto je to, zašto je to bitno?

SUDIJA ROBINSON: Da, da. Naravno, ali ne sada, već sutra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U redu.